

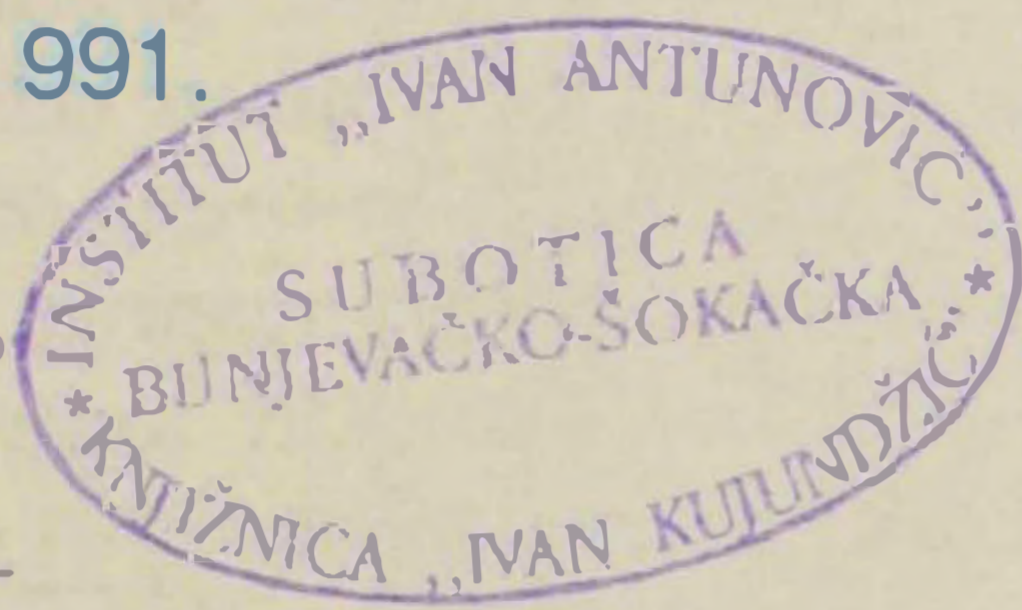
Bačko klačje

VJERSKO – INFORMATIVNI LIST
GOD XX. BR. 62; 31. III. 1991.
CIJENA: 15 DINARA

INSTITUT „IVAN ANTUNOVIĆ“

br. 1/96. ZP

SUBOTICA
KNJIŽNICA „IVAN KUJUNDŽIĆ“

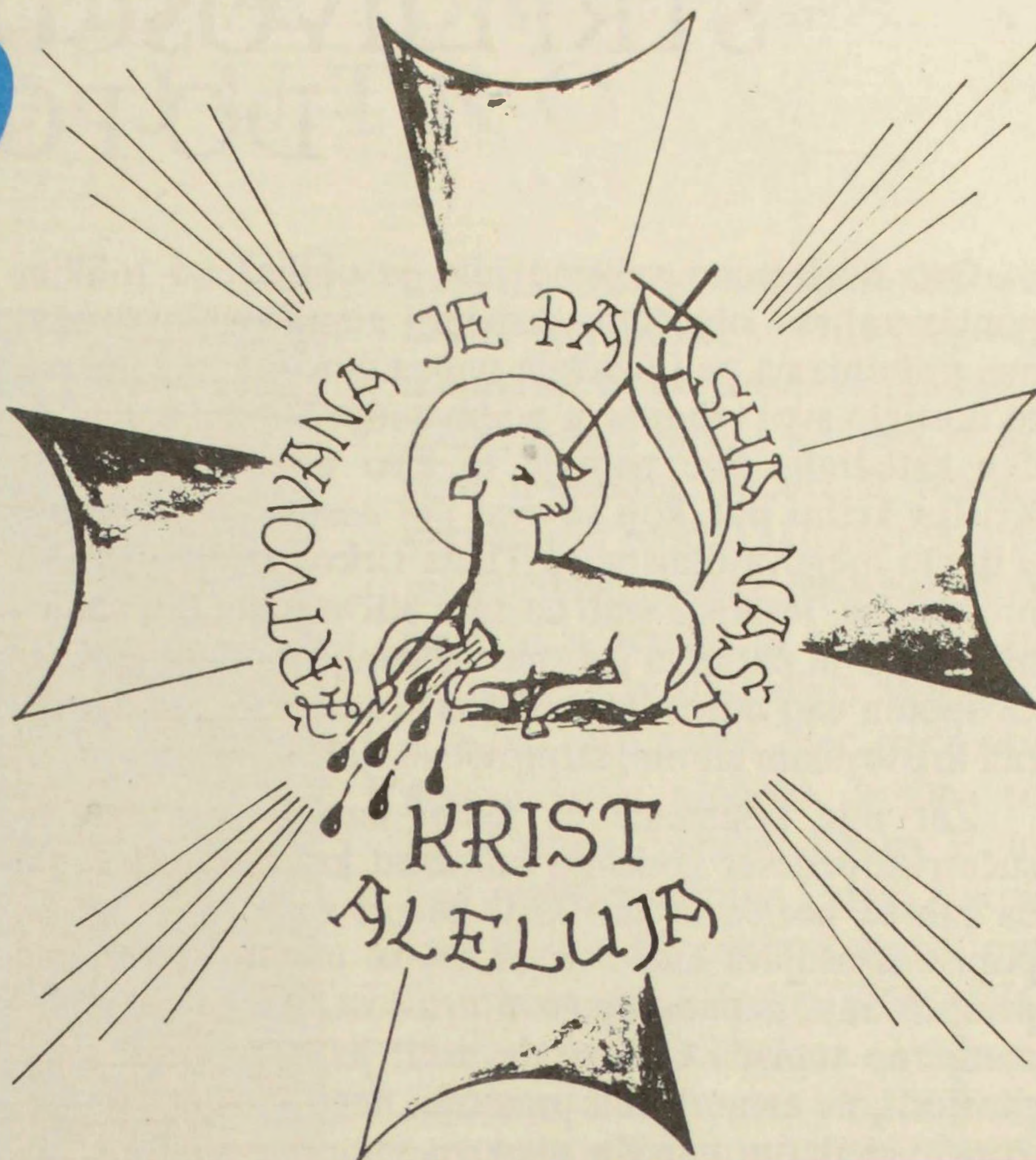

SLAVIMO TE USKRSLI

Kriste,
raskoš proljeća u cvatu
sjeća nas uvijek
Uskrsnuća tvoga.
Sve ptice pod nebom
sretne Galileje
širile su krila,
mir je grlio cvijeće
umito rosom
i zoru,
što se u suncu skrila.
Kroz stoljeća duga
mir je radovao srca nemirna i tužna.
Sve je pjevalo slavu,
ćutilo ljubav,
živjelo nadu.
Tjeskoba proljeća ovog
združi zemlju i svemir cijeli
što kliktajem plamte
i zovu da slavimo tebe, Uskrsli,
Pobjedniče vječni.
Dvije tisuće ljeta
riječ nam je tvoja dana,
u Galileji našoj
ranjenoj i bijednoj,
u tami i svjetlu,
kao Ljubav, Radost, Snaga
uvijek biti s nama.

Uskrs, 1991.

S. M. Fides

SADRŽAJ

Strpljivošću i upornošću do pobjede	2
Meditacija uz uskrsno jutro	3
Dokumenti Crkve	5
Veliko prelo u Subotici	8
Godišnja skupština KUD „Bunjevačko kolo“	10
Iz Bajskog trokuta	12
Odgoj djelo ljubavi	14
Zašto tražite žive među mrtvima?!	15
Mladi i djeca na subotičkoj Kalvariji	17
Svi naši susreti i hodočašća	18
Bomba u katedrali	20
Duhovna obnova među karaševskim Hrvatima u Rumunjskoj	21
Vijesti	23
Šest stoljeća grada Subotice	27
In memoriam	28

STRPLJIVOŠĆU I UPORNOŠĆU DO POBJEDE

Ovo korizmeno vrijeme bilo je obilježeno tolikim ponižavanjima, objedama, krivim i nepravednim osudama, prijetnjama pa i fizičkim napadajima i kao da je sve to dostiglo svoj vrhunac u podmetanju bombe u subotičku katedralu. Sve nam je to živo dozivao u svijest Kristov križni put, koji se ovaj put nastavlja i ostvaruje u dijelu njegova otajstvena Tijela Crkve, ovdje u našim prostorima. Radosni smo da smo bili vrijedni biti sudionici njegovih patnji, a još smo radosniji, da nam je Krist Gospodin dao milost, da smo na sve te izazove odgovarali kristovskim stilom, strpljivšću i ljubavlju.

Zar nije poniženje za jedan narod, koji ima tisućtristopedeset godišnju kulturnu kršćansku baštinu; da mu se poriče ta prošlost, govori i pravo da se na popisu izjašnjava kao narod? Da se u svim sredstvima priopćavanja napada njegova prošlost, iskrivljuje i zlonamjerno tumači. Čini se da je to jedinstveni slučaj u povijesti, ne samo naših prostora, nego i svijeta uopće. Poricati jednom narodu njegovu samobitnost i na silu ga htjeti pretvoriti u neku nepostojeću etničku grupaciju, a sve sa ciljem, da ga se sutra velikodušno primi u okrilje jednog velikog naroda, od kojega smo navodno "pokatoličavanjem" izdvojeni, a sve to bez iakakva povjesnoga i stvarnoga temelja, ali zato sa veoma prepoznatljivim nakanama. Na masu neodgovornih i bezrazložnih tvrdnja i objeda u novinskim napisima protekla mjeseca, jednostavno ne želimo reagirati, jer je to splet neistina ili poluistina fabriciranih do te mjere da su se citati iz jednog govora, jedne osobe, posve proizvoljno pripisivali drugoj osobi, kako bi ih se obje kompromitiralo. Tekstovi su sječeni, prekrajani, u njih su umetali određeni dodaci, kako bi se onda sve to moglo okvalificirati onaka kako se to želi. Kada se jednom smiri ovaj medijski rat i malo ušutkaju strasti, ovo će razdoblje moći poslužiti objektivnom istraživaču pvoijesti, kao školski primjer do koje mjere čovjek može iskriviti istinu podlažući ju svojim vlastitim ciljevima ili ciljevima one političke i etničke skupine za čiji je interes radio. To dakako neće biti na ponos ni tim osobama, a još manje sistemu.

No sve to, kako god je sramotno i tragično, još je bolnije, da se ne zaustavlja smo na novinskim napisima, nego unosi nemir i sije mržnja u međuljudskim odnosima, koji postaju sve napetiji u ovim našim višenacionalnim i viševjerskim prostorima, a gdje su stoljećima ljudi živjeli u međusobnom poštovanju i građanskoj snošljivosti. Odnosi u susjedstvima i radnim mjestima postaju sve napetijima, što rezultira češćim svadama i međusobnim vrijeđanjima, a to ne vodi dobru i sve je to plod ponižavanja i tendencioznih vrijeđanja, kad se npr. postavi pitanje: "Vi Bunjevci, koliko ste puta vjeru mijenjali?" Ide se i dalje. Ljudi dobivaju anonimna pisma puna prijetnji i konačno točno naznačene datume do kojih se moraju iseliti iz svojih kuća i salaša na kojima stoljećima žive. No ludilo se ne zaustavlja ni tu.

Fizički napadi na pojedine osobe, radi njihove nacionalne pripadnosti ili političkog uvjerenja. Sve to dakako kulminira u slijepom i nerazumnom napadu na subotičku katedralu, podmetanjem eksploziva u nju. Na takove se čine nije odlučila ni jedna neprijateljska soldateska tokom duge povjesti ove zgrade, a promarširalo ih je pokraj nje na tisuće, od Napoleonovih ratova do danas. To je vandalizam, koga bi se stari Buni, Avari, Tatari i Turci mogli zastidjeti. I što je veoma zanimljivo, da su ustanove pravne države, o kojima se tako često čuje i na koje se tako često pozivamo, konkretno subotički SUP, potpuno zatajili i do danas nisu otkrili počinitelja toga gnusnoga djela. To je već drugi slučaj napada na katoličke svetinje u posljednje vrijeme. U rujnu prošle godine isti je scenario bio izveden na franjevačkoj crkvi u Baču. U svemu tome prepoznajemo prizore iz Kristova križna puta. Posebno smo zahvalni Bogu, da nije došlo do ljudskih žrtava i da sinovi naše Crkve i naroda nisu nigdje reagirali, na sve te izazove, na neljudski i nekršćanski način, što će nam pred Bogom biti zasluga, a pred razumnim svijetom i povješću na ponos. No to nipošto ne znači, da ćemo kao Crkva i narod pokleknuti pred nepravednim zahtjevima ili da nećemo svi dopuštenim sredstvima braniti svoju vjerničku i narodnu samobitnost. Prva prilika na kojoj ćemo to zasvjedočiti biti će popis pučanstva koji će se obaviti prvom polovicom mjeseca travnja ove godine. Tada ćemo svjesni one Isusove: tko mene prizna pred ljudima, priznat ću ga i ja pred Ocem svojim, pa ćemo u popisni listić jasno napisati da smo sinovi Katoličke crkve, dakle katolici, a u rubriku narodnosti da smo Hrvati, a da se pri tom ne odričemo svoje pripadnosti onim granama istoga naroda, koje u ovim prostoru zovu Bunjevcima ili Šokcima.

Sav ovaj društveni i politički metež stvara u ljudima osjećaj ne maloga straha i zbunjenosti. Ako pomno pročitamo evanđeoske tekstove, koji govore o Isusovu trpljenju i smrti, vidjet ćemo da su i ta zbivanja do te mjere ustrašila ne samo ljude koji su povjerovali o Isusu, nego i same Isusove učenike, da su neki od njih htjeli pobjeći, kao ona dvojica učenika iz Emausa. No i njih je dublji pogled u svete tekstove Pisma, a osobito lomljenje kruha ispunilo do te mjere hrabrošću, da su se smjesta vratili u Jeruzalem, da tamo hrabro posvjedoče iskustvo svoga susreta sa Isusom, kao istinu za koju su spremni položiti i vlastiti život. Tako neka i nas doživljaj ovoga Uskrsa, ponovno osvjedoči u istinu, da istina može biti progonjena, osuđena, popljuvana, dapače razapeta i ubijena, ali da ona treći dan ustaje iz groba i da je nitko ne može ukloniti iz života čovjeka pojedinca, obitelji ili naroda. Ta svijest dat će nam nove snage, da izdržimo sva poniženja, sve progone i šikaniiranja, strpljivo, ljudski i kršćanski, vjerujući i iz vjere znajući, da dan pobjede jednom mora svanuti.

MEDITACIJA UZ USKRSNO JUTRO

Krist je pokopan, ali ne zadugo. Sam izjavljuje da će treći dan slavno uskrsnuti. No, za vojnike i razbojнике, koji su ga tako nemilo pogubili, ta Kristova izjava biva iluzija i tlapnja koja se po njihovu shvaćanju nikako nije mogla ostvariti. Dok je Isus govorio o svom uskrsnuću, jedino u što su okrutni vojnici posumnjali da je događaj kojega On nagovještava smišljen i dogovoren; upravo zbog toga grob zapečate teškim kamenom uz pojačanu stražu. Dakle, još uvijek vojnici prosuđuju razumom, dok im je srce daleko od Isusa. Na grobu postavljaju stražu, koja neće ni primjetiti događaj koji će se uskoro pretvoriti u stvarnost. Krist nakon trećeg dana slavno ustaje iz groba, kako je i rekao. Fenomen je to bio, ne samo za stražare koji su ga čuvali "opasani bokova", nego i za Isusove najbliže suradnike, koji su ga žalosno pokopali, a s Njim i nadu u uskrsnuće. Znak izgubljene nade osjećao se i kod žena, koje su ga pune vjere pratile do vrha Kalvarije. Za njih kao i za mnoge je minula svaka nada. Za njih su patnja i umiranje velikog petka kraj. Zato i dolaze na grob s miomirisima što ih pripraviše da pomažu Tijelo Isusovo, kako bi što duže ostalo u prvobitnom stanju. Tada ih anđeli upute u Galileju, Njegov rodni zavičaj. Idite, tamo ćete ga pronaći. Zapanjeni i zastrašeni nisu mogli razabrat da li je to, na što ih anđeli upućuju, san ili java. No do skora On se i njima ukazuje, sjajan, u snazi i svjetlu. Oni spoznaju kako je Mesija sve ovo morao pretrpjeti, kako bi ušao u svoju krasotu a Njegova smrt bijaše cijena našeg života. Ne zadugo, Isus nailazi opet na nevjeru svojih najbližih. Toma, Njegov učenik, veli: Neću povjerovati sve dok ne stavim svoju ruku u njegov bok i mjesta njegovih čavala. Tada Isus reče Tomi: vidio si i povjerovao. Blaženi oni koji ne vide, a vjeruju. Ovdje nam se nameće pitanje: da li se i ja mogu svrstati u te blažene o kojima Isus govori, ili sam možda nevjerni Toma koji ne vjerujem, dok ne vidim svojim očima. Svatko zna koliko je povjerovao Gospodinu, pa neka odgovori sebi na ovo sudbonosno pitanje. A mi nastavimo razmišljati o Uskrsu, o tom velikom misteriju Božje

ljubavi. Krist je uskrsnuo. Za sve nas to je radosna vijest i odgovor na pitanje čemu patnja, umiranje... Sjeme ostaje mrtvo, sve dok se ne stavi u zemlju. Ničući iz zemlje, ono donosi plod. Tako i Krist, sjeme je čitave ljudske povijesti. Biva stavljen u zemlju, a stavili su ga oni koji su postali sijači Sjemenata, a da to nisu htjeli. Već treći dan donosi svoje plodove, kojima se hrani čitava zemlja. Hrana je to pod prilikama kruha i vina, kojom se i mi danas hranimo. Prošli put je rečeno da je Uskrs plod križa. Danas, na blagdana Uskrsa, možemo reći da smo mi, ili bolje reći da sam JA plod Uskrsa. Što to znači? Zahvaljujući Kristu JA postojim i predodređen sam za uskrsnuće. Dakle, nisam slučajno "bačen" na ovu planetu da proživim (ili proživotarim) nekih 60-tak ili 80-tak godina i time da moje ime bude zbrisano s ove zemlje. Stvoren sam za uskrsnuće duše i tijela. Stoga, lijepo nas upozorava sv.Pavao: "Zar ne znate, Hram ste Duha Svetoga. Zato čuvajte i njegujte tijelo svoje da neokaljani možete ući u život vječni."

U Uskrsnoj noći palimo uskrsnu svijeću; simbol Krista koji svojim uskrsnućem donosi neugasivo svjetlo svim naraštajima. Svjetlo, koje svijetli i na kojem se griju pokoljenja već dvije tisuće godina. Uskrs je blagdan radosti, blagdan mira i ljubavi. Uskrs je najveći blagdan kršćanstva, kada slavimo Krista Uskrsloga i Proslavljenoga. Ali za nas ne smije to biti dovoljno. Ne zaustavimo se samo na Kristovoj pobjedi, koja doduše već po svojoj snazi osvaja svijet, nego i sami nešto učinimo da i naša djela u mnogim ljudima koji očekuju ovog Uskrsa našu pomoć i ljubav donesu očekivani plod. Tako će i naš Uskrs biti doživljen ne samo za bogatom trpezom, nego bit će duboko proživljen u našim srcima.

Treba i danas da Krist uskrsne iz groba mnogih duša koji su ga svojim životom pokopali u dubine svoga bića. Neka se ta naša želja obistini u životu mnogih ljudi, da Uskrs bude blagdan za sve. Aleluja!

Josip Kujundžić

S PAPOM IVANOM PAVLOM II.

Ovo razdoblje od prošlog broja našeg lista do danas, u Papinu životu i radu bilo je obilježeno izvanredno živom aktivnošću da se postigne tako ozbiljno poljuljani mir u svijetu. Tri krizna žarišta u svijetu: Perzijski zaljev, Baltik i Jugoslavija prijetili su da svakim časom postanu izvorištem sukoba širih razmjera, možda čak i svjetskih, zato je razumljivo da je Papina skrb bila usmjerena upravo prema tim područjima.

Papino zauzimanje za mir na Bliskom istoku

Novinari su se već umorili brojati sve Papine apele, poticaje, diplomatske akcije koje je poduzimao, da se sukob na Bliskom istoku smiri i da se nastali problemi riješe mirnim i diplomatskim putem. Nije bilo generalne audijencije srijedom, nedjeljnoga susreta sa vjernicima, prigodom moljenja "Anđela Gospodnjeg" ili bilo kakvog prijema koji je imao šire značenje, a da Papa nije progovorio, molio i zaklinjao zaraćene strane, da traže rješenje putem pregovora. Samo će pravedni Bog moći donijeti istinski sud, koliko je sadanji papa Ivan Pavao II. doprinio smirivanju na Bliskom istoku, i to je bilo očito cijelom svijetu. Ono što u toj cijeloj situaciji može utješiti čovjeka jest činjenica, da su to Papino zauzimanje osjetili i otvoreno priznali i oni najbojovnjiji u redovima muslimanskog svijeta, napose arapskoga, a da pri tome nikada nije zatajio ili prikratio bilo koji narod toga prostora, u njihovim osnovnim pravima. Čim su se ratna razaranja stišala Papa je poduzeo nove akcije sazavši biskupe različitih katoličkih obreda iz područja Bliskog istoka, kako bi sa njima vidio na koji način bi Katolička Crkva mogla pomoći da se riješe neki gorući problemi tih prostora. Ova Papina nastojanja svrstat će se u vjekovna nastojanja Crkve, da sve sukobe i konflikte, pa i ratove, rješava putem pregovora u miru.

Novi poticaj misijskoj djelatnosti Crkve

22. siječnja o.g. objavljena je u Vatikanu nova Papina enciklika pod naslovom: "Otkupiteljevo poslanje", koja govori o misijskoj djelatnosti Crkve među narodima u kojima još nije zasadano Evandjelje. Novu encikliku javnosti je predstavio sadanji prefekt Kongregacije za evangelizaciju naroda, kardinal slovačkog podrijetla Jozef Tomko. Ova enciklika predstavlja stanovito iznenađenje za katoličku javnost, jer nije bila posebno najavljivana. Enciklika "Otkupiteljevo poslanje" izlazi u povodu 25. obljetnice koncilskog dokumenta o misijama "Ad gentes", a želi upozoriti cijelu crkvenu javnost na dužnost misijskog djelovanja, jer je Kristova zapovijed da se evandjelje treba propovjedati svim narodima i ona jednako stare i vjekovima ukorijenjene Crkve, kao i one mlade misijske, koje su istom na počecima svoga kršćanskoga rasta. U ovoj enciklici Papa posebno naglašava princip "inkulturacije" tj. poštivanja svega pozitivnoga u civilizacijama i kulturi onih naroda kojima se evandjelje naviješta, kako bi ono oplemenilo sve što je

pozitivno u njihovim kulturama. Papa, kao prvi misionar Crkve, koji je na svojim dugim apostolskim cestama stekao mnoga pozitivna iskustva, ističe veliko značenje sredstava društvenog priopćivanja u misijskom radu i uopće evangelizaciji. Značajno je da je ova enciklika adresirana svim vjernicima; od djeteta do biskupa i od pobožnih udruga, do ureda Svete Stolice, te da nam svima stavlja na srce tu misijsku svijest i odgovornost. Ova će enciklika biti pravi vodič evangelizacije na početku trećeg tisućljeća kršćanstva.

Papina skrb za Hrvate

U ovoj rubrici uobičajeno je da pregled Papine djelatnosti u određenom razdoblju zaključimo osvrtom na ono što je Papa učinio za Crkvu i narod Hrvata; što uvijek shvaćamo i tumačimo, kao izraz njegove ljubavi prema nama. Ako smo to mogli ikada ustvrditi, onda to za proteklo razdoblje vrijedi na poseban način. Od kako su se stvari u Jugoslaviji počele zaoštravati i od kada su napadi na demokraciju u Hrvatskoj počele bivati sve oštrije, Papa nije propustio ni jednu priliku, kako na redovitim susretima srijedom, osobito kada je bilo hrvatskih hodočasnika, a kada su stvari krenule ka usijanju, tada je Papa počeo govoriti i na nedjeljnim susretima i uvjeravati nas kako "svakodnevno molim za njihov narod i njihovu domovinu" (27.01.1991.). Tri dana kasnije rekao je hrvatskim hodočasnici iz Zagreba i Dubrovnika: "Moje je očinsko srce ispunjeno velikom radošću da mogu pozdraviti i vas iz Hrvatske. U tim dramatičnim trenucima patnje i straha u pojedinim dijelovima svijeta, i u vašoj domovini također, potičem vas na molitvu Bogu za mir, za odbacivanje napasti nepovjerenja i suparništva, te za poštivanje osnovnih ljudskih prava i za poštivanje dostojanstva i prava naroda. U budućnost vode, naime uzajamno poštivanje, dijalog i pregovori o spornim pitanjima, te suradnja i solidarnost. Neka Bog obdari svojim blagoslovom i mirom vašu domovinu Hrvatsku i sav svijet". A kada su scenaristi iz Beograda, potpuno bez temelja stali optuživati Vatikan, kako je on tobože dodijelio novčanu pomoć Hrvatskoj, da se mogne naoružati, ta je vijest iz Vatikana bila službeno demantirana kao "posve lišena svakog temelja u svim svojim pojedinostima". No ni taj demantij nije pomogao, jer su sredstva priopćavanja, bliza vladajućoj partiji, nastavila operirati sa tim podatkom kao da je najčišća istina, blateći tako i Katoličku crkvu i hrvatski narod. Za žaliti je takov stav zaslijepljenosti, koji ne priznaje objektivnu istinu, jer to je zapravo jedan od najtežih grijeha kojega čovjek može počinuti. To je grijeh protiv Duha svetoga i takav se ne oprašta, a takovom čovjeku se nikako ne može pomoći. Koliko takav stav doprinosi produbljivanju jaza među narodima, a koji su pozvani da žive na istim prostorima ili najmanje kao susjedi, to nije teško prosuditi, ali i kobne posljedice koje iz toga mogu proizaći. Tu samo dobri Bog može usmjeriti srca tih ljudi ka istini i dobru. Za nas je ova činjenica da imamo uza se, ne samo papu Ivana Pavla II., nego i cijelu Katoličku crkvu i demokratsku javnost Evrope i svijeta, poticaj da istrajemo na putu strpljivosti i upornog poziva na dijalog, kojim se jedino, u istini i ljubavi, mogu riješiti svi postojeći problemi, a tu činjenicu ne može ne blagosloviti ni sam Bog!

DOKUMENTI CRKVE

Jedan od naslova kojim se Crkva predstavila na II. Vatikanskom saboru je i naslov: UČITELJICA NARODA. Naime, Krist je jedini Učitelj koji je zato došao na ovaj svijet da nas pouči i privede svoj istini. Izlio je svojega Duha koji nas učvršćuje i vodi putem istine. Dapače, oslobađa istinom. Crkva, ukoliko nastavlja Kristovo djelo služenja u istini, nastavlja i Kristovu učiteljsku službu. Zato se ona i smije predstaviti kao "Učiteljica naroda". U tom zajedništvu apostolske Crkve isti je cilj: navijestiti istinu i nastaviti Kristovo spasiteljsko djelo poučavanjem, posvećivanjem Božjega naroda. Tom cilju: posvećivanju Božjega naroda, služe sve službe u Crkvi. Svi sudionici tog sveopćeg svećeništva kojim se naviješta evanđeoska vijest i posvećuje svijet. Svi su u dostojanstvu i časti jednaki, ali nemaju svi isti način služenja tom cilju. Gospodin je neke pozvao i postavio da u Crkvi budu baš tumači Njegove riječi i na osobit način službenici učiteljstva i tako vodeći narod Božji nezabludivim putem istine ostvaruju Kristovo poslanje. Na prvom mjestu takva je služba Rimskog prvo-svećenika koji je Petrov nasljednik i postavljen da vidljivo predsjedava Crkvi u ljubavi. On je prvi učitelj Kristova stada i tumač njegove riječi. Njemu je pribrojen apostolski zbor biskupa, kojima pomažu svećenici vršeci službu učitelja i tumača Božje riječi. Jasno da svakom kršćaninu Duh govori, ali je isto tako jasno da je Duh na osobit način darovan pozvanim učiteljima u Crkvi da vjerno vršeci tu službu služe Istini.

Ono što Učiteljstvo Crkve poručuje Narodu Božjem tumačeći u svjetlu Objave Božju riječ, čitajući znakove vremena i oslušujući rasvjetljenje Duha sadržano je u raznim dokumentima Crkve. Najjasniji i najcjelovitiji navještaj Poruke sadržan je u onome što nazivamo "dogma vjere". Iza tako izražene istine stoji cijela Crkva u jedinstvu istine i ljubavi. Takve dogme donose redovito opći sabori u zajedništvu sa Petrovim nasljednikom. Međutim, veliku pozornost vjernika zaslužuju i svi ostali dokumenti općih sabora koji nisu i ne žele biti dogma vjere, ali su putokaz i tumač za život vjernika. Često se susrećemo sa tzv. enciklikama. To je svečani učiteljski dokumenat Rimskoga biskupa koji je dokraja domišljen i želi autentično biti tumač istine. Ne obvezuje nas do te mjere kao dogma vjere, ali zaslužuje poslušnost i prilagodbu kršćanskog vjernika. Značajni su i pažnje vjerni dokumenti pojedinih biskupskih sinoda koji se objavljuju kao odgovor potrebama našega vremena, a nose vrhovni autoritet Petra-Učitelja. Osim ovih dokumenata često imamo i Papinska apostolska pisma koja obrađuju pojedine teme i poruke Vrhovnog svećenika. Jednako tako s pažnjom pratimo i dokumente pokrajinskih sabora Biskupskih konferencija, osobito kada kao zajednica žele poučavati svoje vernike. Sve ovo i još dokumenti pojedinih biskupa često trebaju tumačenje ili barem upozorenje sa važnijim naglascima ili kratkim prikazom korisnim za svakog vjernika. Ovom rubrikom u Bačkom klasju želimo otvoriti jednu stranicu kratkom prikazivanju ili tumačenju dokumenata Crkve, koji nam žele biti putokaz, pomoć za lakše razumijevanje. Nastojat ćemo pratiti one dokumente Crkve koji imaju osobitu važnost za nas.

Andrija Kopilović

PRIOPĆENJE

U sadašnjim društvenim i političkim promjenama mi svećenici Hrvati Subotičke biskupije, želimo zajednički i javno iznijeti svoje stavove o prilikama i vrijednostima koje su značajne za povjereni nam narod.

1. Polazimo od stava II. Vatikanskog sabora, izraženog u pastoralnoj konstituciji "Radost i nada" (br. 44), koji glasi: "Dužnost je svega Božjeg naroda, da uz pomoć Duha Svetoga slušaju, razabiru i tumače razna mišljenja našega vremena te ih prosuđuju u svjetlu riječi Božje, kako bi se objavljena istina mogla uvijek dublje uočiti, bolje shvatiti i prikladnije izložiti."

2. U predstojećem popisu stanovništva prvi put nakon gotovo pola stoljeća postoji rubrika o vjerskoj pripadnosti. Katolički vjernik ima moralnu obvezu javno ispovjediti svoju vjeru. Stoga mu je i dužnost vjerski se opredjeliti u popisu kao katolik.

3. Kao pripadnici hrvatskog naroda moramo biti svjesni i ponosni što smo rođeni u tom narodu i dužni smo to posvjedočiti prigodom predstojećeg popisa. Jasno dajemo do znanja svima da podjela na "Hrvate", "Bunjevce" i "Šokce" nije dobronamjerna, jer svi smo pripadnici bunjevačke i šokačke etničke skupine, ali smo i pripadnici naroda i to hrvatskog, koji ima svoju višestoljetnu povijest, kulturu, jezik i pismo. Apeliramo na sve vjernike da ne dopuste da se naš narod podijeli, razmrvi i usitni. Jezik, kultura, običaji, vjera, dokazuju da smo baš zato što smo Bunjevci i Šokci pripadnici hrvatskog naroda.

4. Ljudi našeg vremena na ovim prostorima premišljaju svoja društvena i politička iskustva, prepoznaju uspjehe i propuste i nastoje pronaći nove ili primijeniti prokušane oblike suživota. Dakako da su interesi različiti i mnogostruki i da se iz njih oblikuju brojna udruženja, pokreti i političke stranke. Oni se veoma razlikuju što ne znači da se obavezno i sukobljuju, barem dok uzajamno poštuju ljudska, nacionalna i vjerska prava. Posebno značenje i odgovornost držimo da imaju organizacije, koje u svom nazivu i programu ističu nacionalne i vjerske sadržaje. U tom smislu podržavamo osnivanje kulturnih, prosvjetnih i političkih udruženja Hrvata u Vojvodini koja posvećuju pozornost demokratskom i uljuđenom ustrojstvu unutar njih samih, da bi svojim stvaralaštvom mogli sudjelovati u sveukupnom životu Hrvata i omogućiti dostojanstven dogovor o suživotu sa svim drugim narodima s kojima smo prostorno, crkveno ili interesno upućeni na zajedničko življenje.

5. Vjersku i nacionalnu pripadnost smatramo ne političkim nego moralnim pitanjem, te se kao duhovni pastiri ograđujemo od bilo kakvog politiziranja ove naše izjave, kao i bilo kakvog manipuliranja.

Želeći svom i svim narodima pravedan mir ostajemo uvijek uz svoj narod, uz njegove ljudske i evanđeoske zahtjeve.

Sombor, 18. ožujka 1991.

HRVATSKI SVEĆENICI SUBOTIČKE BISKUPIJE

ŽIVOTNI PUT O. GERARDA TOME STANTIĆA

3. GIMNAZIJALAC U SUBOTICI I KALOČI

Po završetku četverogodišnje pučke škole u Đurđinu, mladi Tomo Stantić, u četrnaestoj godini života, upisuje se u subotičku gimnaziju.

Hrvati njegova kraja, uglavnom seljaci i poljoprivrednici, rijetko su se odlučivali na pohađanje viših škola. Uglavnom su polazili gimnaziju oni koji su namjeravali postati svećenicima. Podrazumijeva se da je to bio razlog zašto se Tomo upisao u subotičku gimnaziju nakon završene pučke škole.

Pohađao je subotičku gimnaziju šest godina kako potvrđuju autentične svjedodžbe koje je redovito svake godine dobivao. Ima onih koji mladog gimnazijalca Tomu uspoređuju sa svetim arškim župnikom, zbog skromnih ocjena, koje je dobivao na kraju školske godine.

Smatram da ipak postoji razlika između njega i svetog arškog župnika. Za razliku od arškog župnika, Tomo je redovito pohađao gimnaziju i prelazio iz razreda u razred iako sa skromnim ocjenama. Što nije slučaj arškog župnika.

Za prosudbu Tomine intelektualne sposobnosti smatram da treba uzeti u obzir da je on živio i rastao u čisto hrvatskoj sredini i kada je došao u Suboticu i počeo pohađati gimnaziju, nedovoljno je poznao mađarski jezik koji nema nikakve sličnosti s hrvatskim jezikom. Svi su se pak premdeti predavali na mađarskom jeziku i na tom se jeziku odgovaralo u školi. Tomo je sigurno morao imati prilično poteškoća kako bi razumio predavanja i bio sposoban polagati ispite. Osim toga, Tomo je bio krhka zdravlja. Prema školskoj svjedodžbi, što je dobio na kraju četvrtoga razreda gimnazije, a koja je izdana 30. lipnja 1893., zabilježeno je 39 izostanaka iz škole radi zdravlja.

Druga svjedočanstva isto tako spominju njegovo krhko zdravlje. Primjerice kada bi išao ili se vraćao sa svakidašnje sv. Mise morao je često puta sjesti i malo se odmoriti da bi mogao dalje hodati iako mu kuća, u kojoj je stanovao, nije bila daleko od crkve.⁽¹⁾ Za vrijeme školovanja u Subotici, po svoj prilici, stanovao je u kući sovga djede i bake (danas Zagrebačka ulica), koji mu ni u čemu nisu mogli pomoći kod učenja jer su po svemu sudeći bili nepismeni. Roditelji su mu bili na salašu u svim onim brigama koje nameću brojnija obitelji i veće gospodarstvo i samo su povremeno dolazili u grad da donesu prehrambene proizvode svojim roditeljima koji su bili s unukom u gradu, i da nešto prodaju na tržnicama i dobiju potreban novac za porez i slične

obaveze. Tomo nije imao neko ozračje koje bi mu pomoglo u učenju.

Unatoč svemu, Tomo je redovito svršavao razred po razred, iako sa skromnim ocjenama.

Po završetku šestog razreda gimnazije u Subotici, godine 1895., srednjoškolac Tomo napušta subotičku gimnaziju i upisuje se u sjemenišnu gimnaziju u Kaloči koju su vodili isusovci.⁽²⁾

Za Tomu je to bila velika promjena. Dolazi u jednu novu sredinu u kojoj vlada kriterij intelektualnog elitizma. Primali su se redovito samo daci koji su se intelektualno isticali. Osim toga, on po prvi put izlazi iz svog familijarnog kruga: iz kuće djede i bake i napušta salaš što je za Bunjevca hrvata onog vremena, morao biti drastičan afektivni lom.

Osim toga, činjenica da ne stanuje u sjemeništu, nego u jednoj obitelji sa grupicom gimnazijalaca, koji isto tako kao i on pohađaju sjemenišnu gimnaziju, također otežava njegov boravak u Kaloči.

Od svojih mladih sustanara on se prilično razlikuje po pobožnosti i načinu kršćanskog života, a sve to zahtijeva ne mali napor kako bi se prilagodio i našao kakav takav suživot s njima. Jedno izvješće iz toga vremena svjedoči o ne baš lakom životu, što je Toma mora živjeti u novoj sredini.⁽³⁾ Pored svega, toma je ostao postojan u svojim opredjeljenjima i u načinu života. Završio je sedmi razred gimnazije poslije popravnog ispita iz njemačkog jezika.⁽⁴⁾

Pored svih poteškoća u novoj sredini mora se zaključiti da je boravak u Kaloči bio sudbonosan za Tomu i to u pozitivnom značenju riječi. Sazrijeva njegovo

redovničko karmelsko zvanje. Na prijedlog jednog kaločkog kanonika, vjerovatno Tominog ispovjendika, Toma se opredjeljuje za redovnički život u Karmelu.⁽⁵⁾ Nakon tog jendogodišnjeg boravka u Kaloči Tomo stupa u karmelski novicijat u Grazu. Bilo je to 11. rujna godine 1896.⁽⁶⁾

Kako bismo imali zaokruženiju sliku o ovom mladiću, koji je krenuo putem duhonvoga zvanja, potrebno je zaviriti, koliko je to moguće, i u njegovu dušu. Vrijeme koje teče između četrnaeste i dvadesete godine je odlučujuće u ljudskom i duhovnom životu jednoga dječaka, odnosno mladića. Pretpostaviti je da je tako bilo i u Tominom životu.

Sudeći po svemu, izgleda sigurno da je Toma, dok je bio gimnazijalac u Subotici, ljetne ferije provodio na salašu, pomagao roditeljima i braći u radu na njivama, u brizi oko blaga, da se družio sa svojim prijateljima iz djetinjstva iz pučke škole.

U pogledu vjerskog života poznato nam je da je za vrijeme školske godine dnevno pohađao svetu misu, postio u određene dane. Za vrijeme ljetnog odmora nije mogao svaki dan sudjelovati kod sv. Mise, jer u Đurđinu nije bilo crkve.

Po svoj prilici nedjeljama je išao na sv. Misu u Bajmok koji je udaljen oko 5 km od Đurđina. to je u njegovo doba bio redoviti običaj kod Đurđinčana. U Bajmok se redovito išlo na misu kolima koja su vukli dobri konji. Rijetko se išlo pješice.

Jedno pismo Sluge Božjega, što je pisao po svoj prilici kada se kao mladi svećenik već nastanio u somborskom karmelskom samostanu, koji je udaljen od Đurđina kojih tridesetak kilometara, daje nam mogućnost da dublje zavirimo u njegovu mladenačku dušu.

Pismo je upućeno na "Milog brata po Bogu", koji mu je na Đurđinu bi prijatelj u mladenačkim godinama.

Sada već svećenik i karmelićanin Sluga Bžji spominje u pismu jedno svoje pomanjkanje i traži oprostjenje od svog prijatelja.

Svoj prijestup o. Gerard ovako opisuje u pismu: "Znaš dobro da sam kao mlad i lud i u glupavosti prema Tebi nepristojno se vladao. To mi je žao dok sam živ." No dok se ispričava za ovaj svoj nedostatak on u pismu precizira: "Tješi me to, jer sam na toliko glupav da u tom pogledu nisam znao što je grijeh."⁽⁷⁾

Nije nam moguće točnije odrediti o kakovom se "grijehu" radi. No, iz navedenih njegovih riječi, riječnikom moralne teologije, možemo reći da je i on bio Adamov sin i sklon slabostima. U isto vrijeme iz istih njegovih riječi možemo zaključiti da je učinio materijalni grijeh, jer nije bio svjestan moralnog značenja grijeha što je počinio. Takav materijalni grijeh se ne može pripisati u osobni i formalni grijeh koji kalja dušu.

Objektivnu prosudbu o tom svom "nepristojnom vladanje" Tomo otkriva kasnije, kada je već učinio prilično koraka u duhovnom životu, kada je bio prosvi-

jetljen teološkom naobrazbom. Temelj za ovakovu prosudbu nalazim u jednom drugom pismu što mladi redovnik, sada već o. Gerard Tomo Stantić, piše svojim roditeljima i rodbini nakon polaganja doživotnih redovničkih zavjeta. Piše: "Zahvalnost naša pak onda će biti Bogu najmilija ako se svom snagom trudimo i male grijehe zaobilaziti, jer i mali grijeh je tako veliko zlo da bi bolje bilo da se zemlja otvori i sav svijet strmoglavi, nego da se samo i jedan mali grijeh dogodi."⁽⁸⁾

Kada je Tomo pisao svom prijatelju iz djetinjstva i molio ga za oprostjenje, a to je bilo po svoj prilici kada je kao svećenik došao u Sombor, u drugom je svijetlu gledao svoj grijeh, nego u doba kada ga je počinio. Upoznao je objektivnu težinu grijeha i zato je naknadno molio za oprostjenje i htio je otkloniti sablazan što je mogao dati prijatelju.

Nama je dovoljno ovdje istaknuti činjenicu da se Tomo nije rodio svetim. To je, smatram vrlo važan podatak za Crkvu koja će dati konačnu prosudbu o njegovoj svetosti.

Često se puta desi da smo nekako "puritanci" u prosudbi kandidata za oltar. Mislimo da su oni bez istočnoga grijeha, kao da nisu Adamovi sinovi, da su sveti već od utrobe svoje majke.

Međutim, i oni su ljudi i morali su se boriti i surađivati s milošću božjom da bi postigli stupanj svetosti i tako dozvoliti Crkvi dublji uvid u njihov život.

Ova saznanja iz mladenačke dobi o. Gerarda Tome Stantića mogu nam Slugu Božjega učiniti bližim i pristupačnijim kada mu se utječemo za zagovor. I on je bio "okružen slabošću" i zato nas može razumjeti kao i naš Spasitelj Isus Krist koji je uzeo na sebe ljudske slabosti osim grijeha. U isto vrijeme njegov rad i borba da bi zadobio kršćansku svetost su poticajni za svakoga da ne klone na putu ostvarivanja svog kršćanskog poziva unatoč slabostima, koje na putu života prate svako Adamovo dijete.

(1) Podatak u izjavi s.M. Polixene Peić, iz Družbe Sestara naše Gospe, koju je zabilježio o. Ladislav Marković, OCD.

(2) Kaloča je među najstarijim mađarskim gradovima. Od XII stoljeća je sjedište istoimene nadbiskupije. Sjemenišna gimnazija bila je povjerena isusovcima.

(3) Pismena izjava dr K. Timar u okviru Vicepostulature.

(4) Prof. njemačkog jezika je bio o. Komarik, učeni ali veoma strog u ocjenjivaju. (U izjavi dr K. Timar). Po svoj prilici je Tomo išao na popravni ispit iz njemačkog jezika i ispravio ocjenu. U samostanskom registru u Grazu: "Registrum de novitiorum inductionibus je zabilježeno" Thonas (de Villanova) Stantich studiosus septimae absolutae classis gymnasii.. str. 40.

(5) Radi se o kaločkom velikom prepozitu Schweizeru, izjava dr K. Tomar.

(6) "Registrum de novitiorum inductionibus.." ab anno 1844.-1968. str. 40 Registar u karmelskom samostanu u Grazu.

(7) Arhiv Vicepostulature, Zagreb. Razni dopisi SB. o. Gerarda Tome Stantića.

(8) Arhiv Vicepostulature, ondje.

VELIKO PRELO U SUBOTICI

U Sportskoj hali u Subotici održano je 9. veljače ove godine Veliko prelo u organizaciji KUD "Bunjevačko kolo". Mladi naš naraštaj će sigurno postaviti pitanje: Kako i kada je nastalo Veliko prelo?

U jeku narodnog preporoda među Bunjevcima i Šokcima u Bačkoj osnovano je na Materice 1878. god. subotičko bunjevačko društvo "Pučka kasina".

Šokice iz Santova na V. prelu u Subotici

Po uzoru na obiteljsko prelo, na koje starješina okuplja sve članove svoje obitelji u zimske pokladne dane, i Pučka kasina u Subotice na Marin dan, 2. veljače 1879. god. priredila je prvo Veliko prelo.

Veliko prelo je uvijek imalo glavni cilj da se mladež zabavi, ali ta kulturna priredba bila je prilika za sastanak narodnih vođa da izmijenjaju svoja iskustva i načine nove planove u političkom i kulturnom radu.

Zato u tim sudbonosnim povijesnim uvjetima Veliko prelo je imalo važnu ulogu u čuvanju i njegovanju narodnih običaja i u buđenju narodne svijesti Bunjevaca.

Za prvo Veliko prelo 1879. god. Nikola Kujundžić je spjevao pjesmu "Kolo igra, tamburica svira", a uglazbio ju je Stipan Mukić. Tom pjesmom je otvorena ova narodna svečanost, a ostala je omiljena kao prava bunjevačka himna sve do naših dana.

Također je još za neka prela sljedećih godina spjevana i uglazbena prigodna preljska pjesma (1889., 1891., 1892., 1893. god.). Sve te preljske pjesme objavila je u posebnoj brošurici Pučka kasina u Subotici, 1893. god. prigodom održavanja petnaestog Velikog prela.

Veliko prelo je održavano u Subotici na Marin dan, 2. veljače sve do prvog svjetskog rata (1914.-1918.) kao narodna zabava i kulturna priredba.

Poslije prvog svjetskog rata u novoj državi Južnih slavena nastavljeno je sa priređivanjem ove lijepe zabave i priredbe, ali treba naglasiti da su i ostala hrvatska društva priređivala prelo, pa je u toku poklada bilo više prela u Subotici i u Somboru.

Za vrijeme drugog svjetskog rata i u poslijeratnom periodu uništene su mnoge vrijednosti iz naše narodne

tradicije, pa su tako nestala i prela kao javna zabava mladeži i kao kulturna priredba.

Zbog takvih općih prilika prela su se opet povukla u naše obitelji odakle su i potekla. Obiteljska prela sačuvala su se sve do naših dana pa ih treba i dalje njegovati i čuvati.

Kad su se pojavile nade da je nastupilo proljeće u našem političkom i kulturnom životu, osnovano je u Subotici, 18. siječnja 1970. god. Hrvatsko kulturno - umjetničko društvo "Bunjevačko kolo", koje je, pored svoje svestrane aktivnosti u više sekcija, organiziralo Veliko prelo u Sajamsko - sportskoj hali u Subotici početkom veljače 1971., 1972. i 1973. god. sa bogatim folklornim i kulturnim programom.

Nastupila je folklorna sekcija i osim bunjevačkih izvela je više spletova narodnih igara iz pojedinih krajeva naše zemlje. Koreograf je bio Ivan Pešut, a sve narodne plesove pratio je tamburaški orkestar Društva pod vodstvom Lazara Malagurskog.

Sva ova prela su bila veoma dobro posjećena. To je iblo pravo narodno veselje, jer su se svi radovali ovom prijateljskom okupljanju, a velika grupa momaka i djevojaka bila je ponosna u bunjevačkoj narodnoj nošnji u ovim svečnim trenucima. Sportska hala bila je premlena da primi sve koji su želili doći na ovu tradicionalnu narodnu zabavu.

Tada je i u Hrvatskom domu u Somboru KUD "Vladimir Nazor" organizirao prelo sa međusobnim gostovanjima Subotičana i Somboraca.

Ali, tih godina nastale su velike političke promjene u cijeloj Jugoslaviji i to je imalo vrlo negativne odjeke i posljedice i u Subotici. Pored mnogih političkih žrtava pod udarcem se našlo i "Bunjevačko kolo" i njegovo Veliko prelo. Bilo je još nekoliko pokušaja da se organizira prelo u skućenim društvenim prostorijama, ali i to je prestalo pa je sve zamrlo. Tako je dugi niz godina KUD "Bunjevačko kolo" samo životarilo sa jedinom djelatnošću folklorne i muzičke sekcije.

Potaknuti novim gibanjima demokratskih promjena u našoj zemlji, članovi KUD "Bunjevačko kolo" na kraju 1989. god. obnovili su rad pojedinih svojih sekcija

Mladi i stariji rado su se hvatali u kolo

i jedna od prvih želja bila je ponovo prirediti Veliko prelo.

To je uz velik napor grupe entuzijasta uspjelo i ta svima draga priredba održana je 19. veljače 1990. god. u sportskoj hali u Subotici. Stariji su se sjećali prošlih prela prije skoro 20 godina, a mladi su bili ponoseni ljepotom ovog prijateljskog okupljanja. Zato je Organizacioni odbor radio još sa većom požrtvovnošću i Veliko prelo je priređeno i ove godine 9. veljače na istom mjestu.

Kad su gosti ušli u dvoranu, dočekala ih je na vleikoj bini živa slika: bunjevačka soba i obitelj. U sobi je pored drvenica (kreveta) bio dolaf, zatim velik astal sa klupom. Pored toga je bila prešlica i kolivka, košar kuruza sa stočićom. Na astalu je bio lampaš i bokal vina. Učensici žive slike bili su: Aleksandar Temunović kao dida, Grozdana Temunović kao majka (baka), Nikola Ivankov kao sin, Tatjana Ivankov kao snaja i troje djece.

Na početku su pozdravili goste Velikog prela subotički gradonačelnik Jožef Kasa i Josip Gabrić, predsjednik Organizacionog odbora, koji je izlaganje o povijesti prela i prvom velikom prelu zaključio riječima:

"Citiram našeg književnika dr Antu Sekulića koji u svojoj knjizi 'Bački Bunjevci i Šokci' kaže: 'Jedva će se moći ikad potpuno prosuditi što je taj skup svih bunjevačkih ljudi značio u općenarodnom životu. To je bilo jedno duhovno osvježanje, poticaj od koje se živjelo i ulijevalo je ponos'. Na velikom prelu 'cvit našeg građanstva, cilo društvo bez razlike stališa bilo je zastupljeno'. Polazeći od ovakve tradicije i ponosa da smo ovaj običaj sačuvali i da on, sa prekidima, traje već 112 godina, nastojali smo da se ovo prelo održi u svom izvornom obliku, te smo i kao moto prela uzeli dio iz te prve preljske pisme 'Prelo kupi svaki mu se divi, nek se znade da Bunjevac živi'. Želimo da se naše prelo u ovakvom obliku održava još dugi niz godina, na ponos svim građanima Subotice".

Zatim je Nikola Ivankov, član folklorne sekcije "Bunjevačkog kola" pročitao prigodnu preljsku pjesmu Ivana Pančića "Pozdrav Velikom prelu 1991. godine".

Na ovom Velikom prelu bio je veoma bogat folklorni program. Nastupili su: KUD "Bunjevačko kolo" - Subotica, KUD "Matija Gubec" - Tavankut, AKUD "Ivo Lola Ribar" - Subotica, KUD "Santovo" - Mađarska.

Goste su rezveselili svojim pjevanjem Anđelka Govedarević iz Beograda, Nedžad Salković iz Tuzle, Krunoslav Slabinac iz Osijeka, Marija Gabrić iz Subotice, Ivica Nikolić, vokalni solista tamburaške sekcije "Bunjevačkog kola".

Ljepoti programa doprineo je nastup Subotičkog tamburaškog orkestra pod vodstvom Stipana Jaramazovića.

Na prelu je svirao tamburaški orkestar KUD "Bunjevačko kolo" pod vodstvom Lazara Malagurskog i narodni orkestar "Žiga" iz restorana "Bačvanka" u Subotici (Aleksandrovo).

Uz obilnu večeru i bogatu tombolu bio je izbor najljepše prelje. Najviše glasova je dobila Svetlana Skenderović, a prva pratilja je bila Nataša Đereg, a druga Tanja Miljački.

Narodno veselje je trajalo do zore i svima je brzo prošlo to prijateljsko druženje.

Na prelu je bilo oko 1000 gostiju zajedno sa izvođačima.

Među gostima su posebno zapaženi subotički gradonačelnik Jožef Kasa i vlč. Bela Štantić, generalni vikar Subotičke biskupije, i tajnik biskupije vlč. Andrija Anišić. Bili su prisutni predstavnici Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini, Društva vojvodanskih i podunavskih Hrvata u Zagrebu, Matice hrvatske u Zagrebu i predstavnici drugih političkih stranaka u Subotici. Bili su također prisutni i gosti iz Mađarske: g. Antun Mujić, predsjednik Bajske Bunjevačke čitaonice, Pančić Stipan, predsjednik KUD "Santovo" iz Santova i g-đa Jagica Jasenović, predsjednica KUD "Bikić" iz Bikića.

Zato možemo naglasiti da je ovo Veliko prelo bilo bogato u svom programu i sa zadovoljstvom je primljeno od brojnih gostiju. Zbog toga treba posebno istaći i pohvaliti zalaganje svih entuzijasta u Organizacionom odboru, koji su članovi "Bunjevačkog kola". Oni su pomogli da svi gosti dožive ugodnu večer u duhu naše narodne tradicije. Iskreno želimo da se ova bunjevačka narodna tradicija nastavi, a počela je daleke 1879. god. Ipak, treba još razgovarati i dogovarati se kakva treba da bude zamisao Velikog prela, jer ima u tom smislu dosta nejasnoće.

Bela Gabrić

Ivan Pančić

POZDRAV VELIKOM PRELU 1991. GOD.

(u povodu 112 godina prvog Velikog prela)

Faljen Isus, čeljadi! Sa svi' strana!
Sve nas rodi naša nana!...

Dobro došli, dragi gosti!
Ne smi niko sad da posti!

Svako teško nosi sebe...
Kad ga drugi keča, grebe...

Pa u srcu povist cvili...
Tamburica sve pomiri...

Zato:
Iskvrcaću kolo zdravo!
Jel je pramdid tute stojo!

Ardale me siku, kroje...
Al' se ne dam! Sve mi bolje!

U zvaniji furt sve solu
Blendo šešir skida volu?

Ja bećarac pivam njemu,
Nek on drće u vrimenu!

Kad lumpujem bižte s puta!
Duša moja bajkom luta!

Kad u pismi širim ruke,
Otpadadu s čela muke!

Stoji baćkoš moj na gredi...
Drži nebo... pa ga gleda...

Zauzdo je sve kajase!
Vrime stoji! Glede snaše!

Na dlan vabi jednu 'ticu,
Našu diku: Suboticu!

Sletla ona usrid prela!
Vikovičnost tu donela!

Svirajte sad tamburaši!
Nek se patos sav zapraš!

Čestitam vam Vel'ko prelo!
Nek je lipo i veselo!

GODIŠNJA SKUPŠTINA KUD "BUNJEVAČKO KOLO"

U nedjelju, 24. 2. 1991. god. u 10 sati u velikoj sali Skupštine općine Subotica, održana je godišnja skupština KUD "Bunjevačko kolo" u prisutnosti oko 110 članova.

To je bio nastavak prekinute vanredne skupštine koja je održana 4. 11. 1990. god. u dvorani Društva. Tada je potpredsjednik Franjo Vujkov predložio da se u nazivu Društva doda pridjev "hrvatsko" kao što je bilo prilikom osnivanja 18. siječnja 1970. god. Zbog toga je nastala rasprava u kojoj su se predstavnici folklorne i muzičke sekcije oštro protivili tom prijedlogu. Nisu prihvatili objašnjenja, nego su svi članovi tih sekcija napustili skupštinu.

Također je bilo niz primjedaba na predloženi tekst Statuta. Zato je zbog napuštanja skupštine veće grupe članova i zbog primjedaba na Statut, odlučeno da se skupština prekine sa zadatkom da članovi Pravne sekcije, koja je pripremila prijedlog Statuta, razmotri izrečene primjedbe pa izvrši dopune i izmjene.

Našoj javnosti je poznato da je 18. siječnja 1970. god. u Velikoj vijećnici Gradske kuće u Subotici na svečan način osnovano Hrvatsko kulturno umjetničko društvo "Bunjevačko kolo" i prvi predsjednik je bio sudac Ivan Stantić. Ali, zbog naglog pogoršavanja političkih prilika, na skupštini Društva 24. 6. 1973. god. pod pritiskom dnevne politike i tadašnjih uticajnih moćnika jednopartijskog sistema na čelu sa Stipanom Kopilovićem doneta je odluka da se promijeni naziv Društva, koji je do danas ostao, a glasi: Kulturno umjetničko društvo "Bunjevačko kolo".

Ova godišnja skupština, 24. 2. 1991. god. imala je nekoliko točaka dnevnog reda.

Predsjednik Vladimir Šuić podnio je usmeni izvještaj o radu Društva za proteklih 14 mjeseci. Istakao je važnost što je prije 14 mjeseci na skupštini Društva doneta odluka da se aktivira rad svih sekcija, jer je sve spalo samo na folklornu i muzičku sekciju. Ta odluka je dovela do preporoda i pojedine sekcije su počele sa radom, neke sa više, a neke sa manje uspjeha.

Folklorna i muzička sekcija imale su više zajedničkih nastupa u Subotici, zatim u drugim mjestima i u Mađarskoj. Istraživačka sekcija je bila pokretač mnogih akcija i inicijator pojedinih ideja za rad u Društvu. Osobito treba istaći i pohvaliti rad Organizacionih odbora za Dužijancu '90 i za Veliko prelo '91, jer ove priredbe su imale velik uspjeh.

Subotica, 10. I. 1991.

Prijedlog novog Statuta Društva je ranije podijeljen prisutnima i zato se odmah prešlo na raspravu. Na početku je Josip Gabrić mladi, u ime grupe, koja je izradila ovaj prijedlog Statuta, objasnio da su prihvatili većinu primjedaba sa prošle skupštine od 4.11.1990. god.

Opet su neki članovi folklorne i muzičke sekcije pokušali osporiti član 2 Statuta koji glasi: "Zadatak Društva je da razvija kulturu, neguje kulturnu tradiciju i običaje Hrvata-Bunjevaca i drugih naroda i narodnosti ovog kraja i cele Jugoslavije."

Vladimir Šuić i Franjo Vujkov su objasnili da je to važan zadatak "Bunjevačkog kola", jer to neće nitko bolje uraditi od nas u Subotici.

Također je naglašeno da zbog pojedinih odvojenih mišljenja u Društvu, nije opet predloženo da se usvoji naziv iz 1970. god.

Poslije rasprave prihvaćen je novi Statut "Bunjevačkog kola".

Kao sljedeća točka dnevnog reda bio je izbor 12 članova Predsjedništva KUD "Bunjevačko kolo".

Na kraju rada skupštine prisutne je pozdravio Antun Mujić, predsjednik Bunjevačke čitaonice u Baji. On je toplim riječima zahvalio na svestranoj pomoći "Bunjevačkog kola", a osobito što su folklorna i muzička sekcija nastupile na Velikom prelu u Baji, na Marin dan, 2. veljače ove godine. Izrazio je želju da i dalje surađujemo i državna granica neka nas ne razdvaja.

Poslije toga bio je kratak umjetnički program. Anica Pešut je pročitala bunjevačku narodnu pripovijetku "Brkovi i mrtvački kovčeg na zajam", koju je zapisao Balint Vujkov, a objavljena je u zbirci "Zlatni prag" u izdanju Demokratskog saveza Južnih Slavena u Mađarskoj (Budimpešta, 1990. 195. str.). Tamburaški orkestar "Bunjevačkog kola" pod vodstvom Laze Malagurskog izveo je nekoliko bunjevačkih pjesama.

Svi su se razišli s odlukom da treba prionuti na posao u svim sekcijama Društva, jer su pred svima veliki zadaci i poslovi u čuvanju i njegovanju naše narodne tradicije i kulture.

Na prvoj sjednici Predsjedništva izabrano je uže vodstvo KUD "Bunjevačko kolo". Za predsjednika izabran je inž. Vladimir Šuić, za potpredsjednike su izabrani Bela Ivković, advokat, Alojzije Stantić, dipl. oec., Marin Skenderović, ekonomista. Za tajnika je izabran Grgo Bačlija, pravnik.

Odlučeno je da, pored aktivnosti u sekcijama Društva, treba početi pripreme za organiziranje žetvenih svečanosti "Dužijanica '91". Dakle, vidimo da za sve entuzijaste ima dovoljno posla na svim područjima.

Bela Gabrić

VELIKO PRELO U BAJI

U organizaciji novoosnovane Bajske bunjevačke "Čitaonice" u kazališnoj sali bajskog Prosvjetnog centra održano je 2. veljače 1991. godine treće po redu Veliko prelo u Baji.

Starodrevni je to običaj bačkih Bunjevaca, napose Bajaca - kao nekadašnjeg centra bunjevačke kulture i prosvjete u nas - koji su taj svoj dragocjeni narodni običaj očuvali više od jednoga stoljeća, gajeći njegove korijene za naredna pokoljenja kako bi naša "mala" ali "fina" grana što duže zelenila i cvjetala.

Prije samog početka kulturnog programa, u čast pristiglih gostiju iz tuzemlja i Zagreba, Subotice i Sombora u zgradi bajske samouprave priređen je prijem na kojem je prisutne pozdravio gradonačelnik Andras Eber.

Veliko prelo u kazališnoj dvorani otvorio je i prisutne pozdravio predsjednik Bajske bunjevačke "Čitaonice" g. Antun Mujić. Među uglednim gostima bili su: pomoćnica ministra iseljništva Republike Hrvatske Vjera Poduje, prvi savjetnik ambasade SFRJ Zdravko Bisić, vladinog savjetnika pri Uredu za nacionalne i etničke manjine u Mađarskoj Janju Horvat, poslanik Skupštine Republike Srbije i potpredsjednika DSHV-a Antun Skenderović, sekretar Saveza Hrvata u Mađarskoj dr Mijo Karagić, predstavnik Crkve bio je dekan Istvan Raffai iz Baje, potpredsjednik Matice hrvatske Dubravko Jelčić i zastupnik u Matici Hrvatskoj Stijepo Kočan i dr Luka Štilinović, i drugi gosti iz Subotice i Sombora.

G. Mujuć je u pozdravnoj riječi istakao: "Prije godinu dana govorio sam o tome da je Prelo sakupilo Bajce, one koji su nekada morali da napuste svoje rodno misto - taj dan sudnji - da vide svoje rodno misto, da vide svoj novi zavičaj. Ove godine je Prelo više od toga. U nevidenom broju skupili su se Bunjevci iz Subotice, Sombora te drugih naših naselja u cilju da Prelo postane svlavlje svih Bunjevaca koji žive s ove i s druge strane granice... Okupili smo se zajedno da i time

pokažemo da smo jedni bilo na kojoj strani granice živili."

G. Mujić se vrlo dojmljivo izrazio o pomoći KUD "Bunjevačko kolo", bez čijeg nastupa je Veliko prelo u Baji nezamislivo.

Zatim je Zlatica Kovač, voditeljica programa, inače studentica bajske Visoke učiteljske škole, pročitala pismo direktorice Nakladnog zavoda "Matice Hrvatske" Marije Peakić - Mikulin s kojim upućuje i značajni fond knjiga u cilju obogaćivanja kako bajske "Čitaonice" tako i santovačkog Šokačkog kluba.

U kulturno-umjetničkom programu su uz "Bunjevačko kolo" sudjelovali i Marija Gabrić iz Subotice, Boris Nikolić iz Splita. Izveden je i šaljivi skeč Marijana Kiša "Ženidba sina". A starogradske pjesme Zvonka Bogdana pjevao je Ivica Nikolić.

Nastavak programa bio je u hotelu "Duna" u Baji, gdje su goste do ranih jutarnjih sati zabavljali narodni orkestar Antuna Vizina iz Mohača i tamburaški orkestar Lazara Malagurskog KUD-a "Bunjevačko kolo" iz Subotice.

Lipo je bilo, ilo se i pilo, jadalo i tišilo, baš onako pravo bačvanski, bunjevački.

Marko Dekić
(v. NARODNE NOVINE, Budimpešta,
21.II. 1991., str. 2-3)

BUNJEVAČKO PRELO U BIKIĆU U MAĐARSKOJ

U Bikiću, u hotelskom restoranu, održano je 1. ožujka 1991. god. prvo bunjevačko prelo nakon mnogo godina. Poslije poznate rezolucije Informbiroa 1948. god. počelo je veliko nasilje vlasti prema Bunjencima i Šokcima u Mađarskoj. Pored drugih neprilika, ukinuta su prava Hrvata da održavaju svoje običaje i njeguju svoju kulturu, narodni jezik i škole.

Na sreću svih i u Mađarskoj su se promijenile prilike pobjedom demokracije. Omogućeno je održavanje pojedinih kulturnih priredaba nacionalnih manjina, pa su tako organizirana i bunjevačka prela.

Bunjevačko prelo u Bikiću svečano je otvorio Antun Mujić, predsjednik Bunjevačke čitaonice u Baji. On je rođen u Bikiću i mnogo je pomogao u organiziranju ove lijepe priredbe, na kojoj je bilo oko 150 uzvanika i gostiju, a svirao je narodni orkestar Marka Radića iz Mohača.

Na ovom prelu bili su gosti iz okolnih sela u Mađarskoj, a iz Subotice su bili predstavnici KUD "Bunjevačko kolo" na čelu sa Grgom Bačlijom, koji je pozdravio sve goste sa željom da se nikada ne prekine ovo održavanje prela u svim selima Bajskog kraja.

Koreografija „Naše prelo” u izvedbi kulturno-umjetničkog društva donjogradske „Čitaonice” – tri generacije u jednom kolu

U Bikiću je bilo posljednje prelo u Mađarskoj, a održano je u Baji, Gari, Kačmaru, Aljmašu, Bikiću i Santovu.

Među organizatorima je dogovoreno da se sljedeće godine mora napraviti raspored prela. Ove godine je bilo istoga dana više prela zbog kratkih poklada, jer je rano Uskrs.

Glavno prelo za sve Hrvate u Mađarskoj treba da bude u Baji, na Marin dan, 2. veljače.

Sva ova prela kao kulturna priredba i narodna zabava su veoma važna, jer su prilika za okupljanje našeg svijeta i pomažu u njegovanju narodnih običaja i narodnog jezika.

Grgo Bačlija

PRELO U ČIKERIJI U MAĐARSKOJ

U velikoj dvorani Doma kulture u Čikeriji, nedaleko od jugoslavensko-mađarske granice, 23. veljače ove godine bilo je bunjevačko prelo koje je organiziralo mjesno KUD "Rokoko".

To Društvo je izvelo u umjetničkom programu splet bunjevačkih igara: rokoko, veliko bačko kolo, momačko kolo. Također su izveli igre iz Slavonije, Hrvatske i Srbije.

Treba istaći da je ova folklorna grupa iz Čikerije bila na proslavi gradske Dužijance '90 u Subotici i bila je primijećena zbog svoje narodne nošnje.

Predsjednik KUD "Rokoko", Miloš Pijuković, zamolio je pomoć od koreografa "Bunjevačkog kola" kako bi što uspješnije mogli nastupiti u Subotici na žetvenim svečanostima "Dužijanca '91".

Uz druge brojne goste na ovom prelu bio je i Antun Mujić, predsjednik Bunjevačke čitaonica u Baji.

Poslije umjetničkog programa, nastavljeno je narodno veselje do zore, a svirao je narodni orkestar Antuna Vizin iz Pečuja.

Treba istaći da je u više sela Bajskog kraja održano bunjevačko prelo. To mnogo godina nije bilo moguće i zato se moramo nadati da će ove narodne i kulturne priredbe pomoći Bunjevcima i Šokcima da sačuvaju svoj narodni jezik i običaje. Oni očekuju i zaslužuju svestranu pomoć od Bačkih Hrvata da tako barem malo nadoknadimo to što smo tako dugo našu braću preko državne granice ostavili same, prepuštene svim nepravilnostima političkih zbivanja.

Bela Gabrić

PRELO U BAČALMAŠU U MAĐARSKOJ

U Domu kulture u Bačalmašu, 16. 2. 1991. god. održano je bunjevačko prelo, na kojem je, pored domaćih, bilo gostiju iz okolnih sela i Subotice.

Na ovoj priredbi nastupilo je subotičko KUD "Bunjevačko kolo" sa svojim programom folklorne i dramske sekcije.

Članovi folklorne sekcije igrali su splet bunjevačkih i banatskih narodnih igara. Također su izveli šokačke i mađarske igre zajedno sa igrama iz Posavine.

U humorističkom dijelu programa članovi dramske sekcije su izveli šaljivu scenu "Lekarski pregled u ambulanti". Ova vesela igra izazvala je oduševljeno odobravanje.

U sklopu umjetničkog programa na prelu je nastupio tamburaški orkestar KUD "Bunjevačko kolo" pod vodstvom Lazara Malagurskog sa vokalnim solistom Ivicom Nikolićem.

Možemo reći da su sve folklorne i muzičke točke primljene s velikim zadovoljstvom, a neke točke su ponovljene.

Za vrijeme večere goste iz Subotice srdačno je pozdravila gospođa Tereza Vidaković iz Općinskog vijeća u Bačalmašu i Marko Markulin, predsjednik KUD "Bačalmaš". I to Društvo je nastupilo u umjetničkom programu prela i izvelo je splet bunjevačkih narodnih igara i igrokaz "Prelo", gdje je nastupio i tamburaški orkestar.

Domaćinu je zahvalio dosadašnji potpredsjednik KUD "Bunjevačko kolo" Ištvan Kenjereš i izrazio želju da ovakva plodna suradnja bude što svestranija.

Grgo Bačlija

ODGOJ DJELO LJUBAVI (6)

"MUŠKO I ŽENSKO STVORI IH"

U prvom trogodištu svog života dijete upoznaje razlike između dječaka i djevojčice. U obitelji gdje ima više djece različitog spola ove je razlike lakše protumačiti. Prilikom zajedničkog kupanja djeca zapažaju da nisu ista i postavljaju roditeljima izravna pitanja: zašto ja imam "ovo" a sekica nema?! Treba im lijepo protumačiti. Na primjer, reći im: sekica će biti mama, narast će joj grudi i imat će mlijeka za najmlađe. I ona je jednako vrijedna kao i braco iako malo drugačije izgleda (ili, kako kod nas to znaju reći, iako nema "zeca" ili "vrebca"). Bog ih je tako načinio. Različiti su i zato da jednog dana mogu biti muž i žena; mama i tata.

Vrlo su glupe i opasne prijetnje starijih da će dječacima odrezati "zeca" budu li zločesti i da onda zbog tog mogu umrijeti. To može stvoriti u dječaku "kastriacioni kompleks" i uzrokovati nesposobnost za bračni čin.

Potrebno je biti otvoren i fin, jer svaka riječ i svaki čin u odgoju mora biti prožet ljubavlju da bi na djecu djelovao odgojno.

Prva ljubomora

Ako se u drugoj godini djetetovog života pojavi novi član obitelji roditelji moraju biti vrlo oprezni da ne bi starije dijete zapostavili tako da ono osjeti da mu je život sada teži nego prije, dok nije imao ovog novog bracu ili seku. Inače to može u njemu izazvati ljubomoru, revolt i bijes prema "bebi" koju mama stalno drži, s kojom je sva zaokupljena. Zna se dogoditi da starija djeca počnu mrziti i tući svog "konkurenta". Dakle, roditelji - oprez.

Svakom djetetu treba iskazivati dovoljno ljubavi, već prema njegovu uzrastu i potrebama. Svako naglo hlađenje ljubavi i zapuštanje djeteta može uroditi ne samo ljubomorom, nego i novim čudnim navikama - igraju se neprstano sa svojim tijelom; prestaju govoriti; ponovo mokre u krevet; počinju krasti predmete od onih koji bi ih trebali voljeti (tako nastaju čudni kradljivci - kleptomani, koji uzimaju tuđe stvari, a da zapravo i ne znaju zašto); zatim se mogu pojaviti razna nastrana ponašanja, prave grimase da bi svratili pozornost na sebe...

Dijete treba poštivati u cijelosti - i njegovo tijelo i njegove osjećajne potrebe, te sve začiniti s ljubavlju. To je temelj zdrave dječje radosti i napretka u svakom pogledu.

Privedio: *Andrija Anišić*

Subotica

OBITELJSKI SUSRET

U nedjelju 24. veljače 1991. godine poslije podne u 16 sati okupilo se oko četrdesetak mlađih bračnih parova u subotičkom sjemeništu "Paulinum" na "Obiteljski susret".

Susret je započeo pozdravom mons. Ivana Penzeša, subotičkog biskupa, predsjednika Vijeća za obitelj BKJ. Na ovom susretu govorili su sami bračni drugovi. Tekst su pripremili unaprijed. Kratki tekstovi iz bračnog i obiteljskog života prekidani su čitanjem Božje riječi, pjesmom ili kakvom prigodnom recitacijom. To je trajalo oko pol sata. Nakon toga je prikazan kratki dokumentarni film, koji su režirali preč. Bela Stantić i s. Tarzicija Tunjić, s članovima Odjela za obitelj Pastoralnog vijeća župe Isusova Uskrsnuća. Ovaj dokumentarni film obuhvaća različite profile obitelji obzirom na odgoj djece i prenošenja vjere na mlade; govori o molitvi u obitelji, te o zahtjevnosti kršćanskog življenja u obitelji...

Nakon toga bio je rad u skupinama. U četiri radne skupine bračni parovi su izmjenjivali svoja životna iskustva.

Završetak susreta bila je zajednička molitva u kapeli sjemeništa. Pročitane su molitve koje su bračni drugovi sastavili u pojedinim skupinama.

Osnaženi uzajamnim duhovnim darivanjem i ohrabrenjem, uz Božji blagoslov, razišli su se sudionici ovog susreta zadovoljni i spremni za "sivu" svakodnevicu.

A.A.

ZAŠTO TRAJITE ŽIVE MEĐU MRTVIMA?!

Dragi SVI!

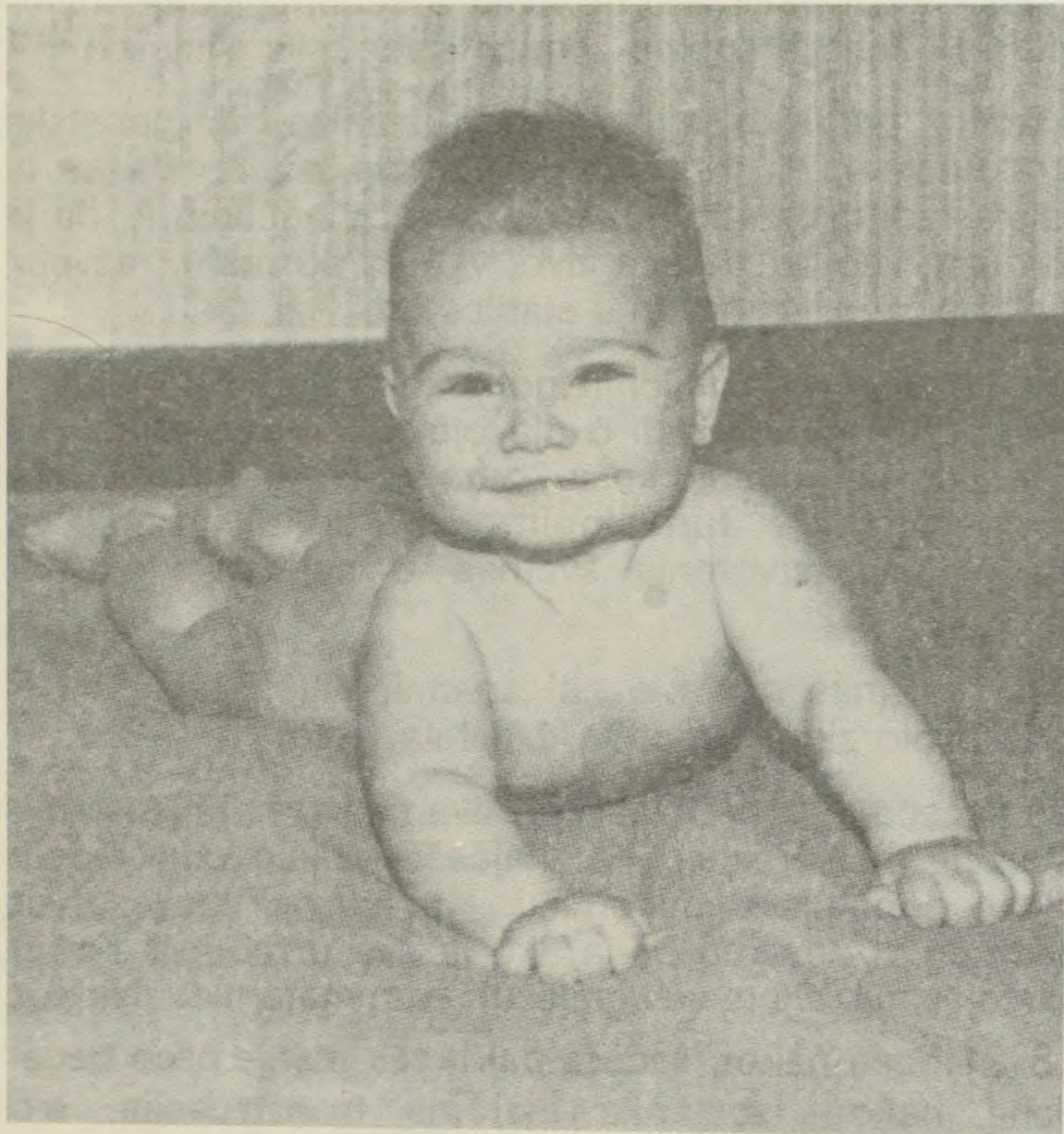
Htjela bih u ovo uskršno vrijeme ponovno malo ohrabriti majke koje na svojoj savjesti nose ožiljak teškog grijeha pobačaja.

Pročitala sam nedavno potresno svjedočanstvo jedne majke u Glasu koncila: "Prije nekoliko godina ubila sam svoje četvrto dijete, što nikako ne mogu prežaliti! Premda sam svoj smrtni grijeh ispovjedila i sama sebi odredila post subotom do kraja života, nemam duševnog mira. Budim se noću i sanjam to svoje dijete, sanjam o njegovoj nekrštenoj duši, vidim sebe u paklu. Stalno me to progoni". Potresna je to priča i sigurno treba biti poticaj svim majkama koje su u napasti da počine pobačaj, da odustanu i budu hrabre prihvatiti život s puno pouzdanja u Božju providnost.

No više su mi sada na srcu one majke koje se muče s grižnjom savjesti kao ova "žalosna majka". Već sam na ovom mjestu govorila da jednom ispovjeden grijeh Bog zauvijek zaboravlja i oprašta. I mi trebamo oprostiti sebi, te ljubavljaju prekriti svoj grijeh; ljubav naime, prekriva mnoštvo grijeha. Zato je dobrotu najbolji put takvim "žalosnim majkama" da se oslobode "progona savjesti".

Prisjećam se ovdje i riječi evanđelja. Kad su žene (Isusove učenice i vjerne pratilice) nakon "crnog" događaja Velikog petka tražili Isusa i tužno se nadvijali nad njegovim praznim grobom, "dva čovjeka u bjelini" probudili su ih svojim milim i prodornim glasom: "Zašto tražite živoga među mrtvima? Nije ovdje, nego uskrsnu" (Lk 24, 5-6). Htjela bih reći svim "žalosnim majkama" ne mojte o svojoj "ubijenoj" djeci razmišljati kao o mrtvima i tražiti ih među mrtvima. Oni žive. Žive iako su nekrštena. Kršćanska teologija uči da su i oni "spašeni" te da žive u tzv. "limbu" - to je mjesto svojevrsnog naravnog blaženstva. Oni, dakle, žive. Razgovarajte s njima. Zamolite ih da Vam oprostite i da mole Gospodina za vas. Zamišljajte ih sretnima. Oni su poput "malih anđelaka". Oni će vas jednog dana dočekati na vratima raja, ako budete ustrajne u dobroti i u vjernosti Bogu.

"Žalosne majke"! umrite sebi, svojim grijesima, prihvaćajući svoje svakodnevne križeve, noseći ih s ljubavlju subličujte se Kristovu križu, njegovoj mucu i smrti da biste jednog dana bili dionici i Njegova uskrsnuća - novoga života u zajedništvu sa svim svetima, i sa svom svojom djecom (i rođenom i nerodenom) u vječnoj radosti u nebu - gdje smrti više biti neće, i gdje će Bog otrti svaku suzu s naših očiju...

Ne tražite više žive među mrtvima! I okrenite se životu koji živite, ispunite ga dobrotom i ljubavlju. Pomozite drugima da žive dostojno čovjeka. Pomozite drugima da prihvate život... To je Uskrs! Živite tako. Jednog dana srest ćete se i vi s Uskrsnulim Gospodinom, kao apostoli. Taj susret će vas ohrabriti, ispuniti mirom i radošću. Tražite Gospodina - ali ne među mrtvima nego među živima...

Drage sve "žalosne majke" okrećem s vama novom životu!

ZAVOLI GA I DAJ MU DA ŽIVI

Pod tim naslovom izišla je nedavno iz tiska nova mala brošurica u akciji "za život", a protiv pobačaja. Ona kratko,

sažeto i jednostavno otkriva tajnu života od samog začeca, te o štetnosti i posljedicama abortusa. Brošuricu je izdao "Medicinski centar - Slavenska Požega, a autor teksta je, nama već poznati, dr med. Antun Lisec. Brošuricu možete potražiti kod svojih župnika, ili je naručiti na adresu: Obiteljski centar, 55000 Slavonski Brod, Kumičićeva 16; tel. 055/235-658.

Ova brošurica trebala bi doći u ruke što većeg broja mladih, kao i mladih bračnih parova. Budite njeni širitelji i tako apostoli života.

Izdvajam dva navoda iz ove brošurice.

"Djeca su naša budućnost i nada, na njima svijet ostaje, za njih mi živimo, ona čine ovaj svijet, obitelj a i naš vlastiti život ljepšim, bogatijim, radosnijim. Ova malena nježna nesamostalna dječica traže našu ljubav i našu zaštitu. Pomažu nam da kroz svoje ponašanje prema njima izgrađujemo i svoju vlastitu nježnost, plemenitost, ljudskost i poštenje. Djeca doprinose izgradnji mira u našim srcima, obitelji i svijetu."

"Humanost čovjeka ili zajednice se očituje upravo po tome kako se odnosi prema onima najmanjima, najslabijima, najne-moćnijima. I zato, bez obzira na način kako je došlo do začeca, bez obzira na uvjete u okolini, bez obzira da li dijete želiš ili ne želiš, bez obzira da li je ono zdravo ili bolesno, ZAVOLI GA I DAJ MU DA ŽIVI! Ako imaš bilo kakvih poteškoća, s tim u vezi, obrati se na Obiteljski centra - Slavonski Brod."

Toliko za ovaj put. Voli Vas sve i želi svima Sretan Uskrs,

Vaša Đurđica - Čudašce

U SVITANJE NOVOG DANA

Ulazimo u najsvetije vrijeme crkvene godine. Pred nama je veliki tjedan koji svečano završava usrksnom radošću. Isusovo otkupiteljsko djelo tiče se osobno svakog čovjeka. Da bi doživjeli sadržaj i značenje spašenja potrebno je uroniti u neizrecivu Božju dobrotu kojom nas obasipa.

Uskrs je događaj čije značenje nećemo moći domisliti. Svjetlo, radost, mir i ostali darovi kojima je Uskrsli obdario svoje učenike, darovani su i nama. Uskrsli Krist slavno je nadvladao tamu smrti. Konačno je izvojevana pobjeda. Čovjeku je vraćeno prvotno dostojanstvo koje je svojom krivnjom izgubio. Svojom mukom, smrću i uskrsnućem Krist nas poziva da ga slijedimo na putu prema vječnosti. Isus je umro i uskrsnuo da bi nas pozvao da i mi u svakidašnjici zaživimo vazmeno otajstvo. Njegov primjer za nas je trajno nadahnuće. On je naš jedini Put, Istina i Život. Ne tražimo osmišljenje vlastitog života izvan Njega.

Želim da život svakog mladog kršćanina bude vidljivo svjedočenje pobjede života nad smrću, dobra nad zlim. Uskrsli Gospodin ispunio vas darovima mira, praštanja i ljubavi.

SLUTNJA

Slutim... Osjećam kako tinja, probija se kradomice, tražeći napuklinu ljuštore u koju se svijam. Svaki, i najtananiji drhtaj me potresa poput neželjenog čeda u utrobi majke.

Čežnja ili možda strah, želja, iluzija, realnost, nemoć... sve se to koprcu u rascjepu dubokom kao bezdan, nepremostivom, davno rođenom, čini mi se oduvijek prisutnom u dubini mene. Plamićci otrovnog nemira potajno me raščinjaju prijeteći pepelom. Što li ja zapravo želim? Što je ono što me može ispuniti dok mi između jutarnje kave i zakašnjelog tramvaja izmiče djetinjstvo, mladost?

Laganim koracima prekrivam Gornji grad dok Matoš ležerno oslonjen o svoju klupu širi prisutnost nad osunčanim Gradom, odišuću sadašnjošću, oporom i negostoljubivom. Oduvijek sam živjela u međukoraku između prošlosti i očekivanja onog sutra koje će mi donijeti sreću na pladnju, poput tek rascvjetalog pupoljka poklonjenog princezi. Princezo, vrijeme je da uroniš u danas i poslažeš uspomene, tek osvanulo jutro, očekivani snijeg, jučer, danas i sutra na svoje mjesto, uredno kao zrele žute dunje na police života, da ih ušuškaš u spokojstvo među usnule školjke i zaživiš mirom.

Znam, skazaljke neumitno melju nova svitanja i sutone, bližim se trenutku odluke. Život ili život? Kažu, svatko svoju istinu krije pod deset tisuća ključanica. Moja je istina skrivena od mene same. Strepim pred ključevima. Slutim, otkrit ću duboki klanac kroz koji se probija divlja rijeka, a između dvije sure klisure nigdje mosta. Slika nepotpuna, neukročena, nezasita.

Saznati, dokučiti, poletjeti do zvijezda, uroniti u najsićušniji atom, spoznati djelić ljudske duše, otkriti tajnu svoje kapi u moru kako bismo shvatili da smo sve manji što smo veći. Saznati, htjeti, željeti... baciti se u svijet s žarom neobuzdane mladosti i poleta, žedni znanja i življenja, izvrnuti dušu poput džepova, svu nutrinu pretočiti u svijet, napredovati, teći...

Hoće li to biti plima u meni malenoj? Hoće li me ispuniti?... Bojim se... bojim onog nečeg što je tako tanano i lelujavo poput paučine, a tako čvrsto veže. Bojim se one slike što počiva u zabačenom kutku moje biti, sveprisutne, utkane, nezaboravljive slike usnule ravnice u predvečerje sazrelog ljeta, pozlaćenog i rumenog, dok se žitne vlati tiho njišu u šuštavom ritmu spokoja, tamo u daljini đeram, salaš, negdje još dalje ponosni toranj i opet žito, zemlja što teče pod prstima, meka, podatna... život... ja... dragi bliski ljudi... svrha... trajanje... Oh, kako boli i kako ispunja ovo široko sunce nad ravnicom! I vraća, uvijek vraća k sebi...

Pogledom razodjevam drugu stranu. Ognjište, toplo, uspavano, sve na svom mjestu, ravnica, obitelj, mir...

Privid! Ptica podrezanih krila, otete biti, zamrle nade, prodani, obmanuti ljudi, sitno tkani pokrov laži obavija dane, tuđina što svija gnjezdo u njedrima, moja djeca sputana i ponižena, stranci.

Izbrisani put ka zvjezdama...

Narod ili ja... Šta učiniti?

Kako pomiriti dvije obale? Kojoj zapravo pripadam? Kako premostiti rascjep ispleten od prošlosti, budućnosti, mene, korjenja, uzleta, ljubavi, magle, žeđi, sreće, noći i sunca?

Zvona katedrale nježno njišu veče nad Gričem, između dva duga koraka kleknem pred raspelo, pogrbljena, umorna poput starice, zavapim nemirna i dalje koračam, koračam...

Koraci odzvanjaju šuplje u večernjoj tišini, otkidaju vrijeme dok ja hodam, hodam i hodam u potrazi za sobom.

MLADI I DJECA NA SUBOTIČKOJ KALVARIJI

Netko reče: Korizma je "krizno" razdoblje crkvene godine. Kriza nam baš ne leži. Nije nam draga. Previše nas u ovo vrijeme pogada. Zato nam i nije strana. Istovremeno nije baš privlačna. Rado bih od nje i iz nje pobjegli, izvukli se. Za kršćanina je ona izazov koji dovodi u pitanje put i rad. "Ona traži da se zastane i ispita gdje je krivi korak. Istodobno ona traži zaokret, nove planove, nove snage i putove."

Kada je u pitanju Korizma, vrijeme obraćenja, Crkva u svom krilu ima raznovrsne mogućnosti i pomoći. Jedna od mnogih je i pobožnost Križnog puta. Za ovakvu pobožnost naša subotička kalvarija je izvrsno mjesto. Ove godine nas i vrijeme služi. Nije suviše hladno, a niti kišno. Župljani župe Isusova uskrsnuća sa svojim župnikom o njoj zaista vode brigu. Čini se da bi mogla poslužiti i za češće duhovne i rekreativne susrete naše djece i mladih. U svakom slučaju lijep je to prostor, a dovoljno neiskorišten u naše vjerske svrhe.

Postoje, ipak, dani kada ona okupi veći broj mladih i djece.

KRIŽNI PUT MLADIH

Na IV. korizmenu nedjelju, dne 10. ožujka, okupili su se mladi grada Subotice i okolice na subotičkoj kalvariji proživljavajući pobožnost Križnog puta. Uz predivni tekst koji je napisao dr Tomislav Ivančić i vodstvo vlč. Andrije Anišića osjećala se molitvena i obraćenička atmosfera. Lica mladih, kao i ostalih prisutnih vjernika, uz prisutne časne sestre i svećenike, pratila su svoga Učitelja-Isusa na putu muke i umiranja. Prepoznavali su u dubinama svoga bića sve ono što treba promijeniti, u čemu se trebaju obratiti. Prepoznavali su svoje križeve i tiho, ali zauzeto ih prihvaćali i na taj način približavali se obraćenju. Korak je to bliže Uskrsu.

Na kraju križnog puta, nakon 15. postaje koja se nalazi na vanjskom dijelu poledine kalvarijske kapele, a ispred oltara na otvorenom, voditelj je održao mladima homiliju. Suočio je mlade s njihovim svakidašnjim i aktualnim križevima koji mogu posvetiti i biti blagoslov za život. Da bi to doista bili važno ih je prihvatiti, a ne vući i protiviti im se. Između ostalog je rekao: "Tko svoj križ prihvati taj ga ujedno na putu života izgubi. Križ mu se pretvori u životnu radost i blagoslov, a to je onda izvor sreće i zadovoljstva. Tko se križu protivi križ ga više pritišće. Njegovo lice, njegovo biće ne odsjeva srećom, nego nesrećom i nezadovoljstvom."

S blagoslovom Božjim, koji je nad sve prisutne zazvao vlč. Andrija Anišić, organizator i predvoditelj ove pobožnosti, mladi su se razilazili. Mogao se na njihovim licima prepoznati novi elan prihvaćanja križeva, čvršća vjera za život svakidašnjice, te na taj način i spremnost graditi bolju budućnost.

Imamo i jedno svjedočanstvo. Evo kako je ovaj Križni put doživjela jedna djevojka. "Na subotičkoj kalvariji i ove godine mi mladi pratili smo Isusa na njegovom križnom putu. Pridružili smo mu se sa svim svojim nemirima, težnjama i neizvjesnostima. Bio je to divan križni put na kojem je Isus pored svog velikog i teškog križa pomagao i nama podići naše križeve. Kao da je kroz postaje govorio: 'Ne bojte se, ja sam s vama do konca svijeta, ali i poslije smrti'. Isus je opet pokazao primjerom kako se ustrajno mora nositi križ. On nije odustao ni poslije trećeg, najtežeg pada. Ustao je i ponovo zagrlio križ da ga nosi do kraja za mene, tebe, za sve nas. Time je i nama jasno pokazao da nakon pada ne treba ostati ležati, nego ustati i ponovno krenuti dalje u život. Ovaj križni put bio je zapravo prolaz kroz razne situacije koje nas zahvataju u vihoru ovoga života. Vlč. Andrija nam je u propovijedi budio ljubav prema križu, tako te u svim životnim poteškoćama i neugodnostima, u svim svojim životnim križevima znamo reći: Rado Isuse za tebe! Rado trbim, jer Ti si za mene podnio mnogo više. Hvala Ti!"

Sneki

KRIŽNI PUT DJECE

Naša su djeca sa svojim vjeroučiteljima i vjeroučiteljicama i ostalim Božjim narodom na V. kroizmenu nedjelju zašarenila prostor Kalvarije. Toga dana (17. ožujka) vrijeme je bilo izuzetno lijepo. Sunčano. Toplo. Razigrano. Baš stvoreno, darovano za djecu. Djeca su nosila sa sobom MAK u kojem je otisnut tekst križnog puta koji je predviđen da djeca mole. Neki su nosili lijepo nacrtane i obojene postaje križnog puta, a gotovo svi križeve i ubruse s upisanim imenima. Organizaciju i animiranje je imala na brizi s. Tarzicija, katehistica župe Isusova Uskrsnuća uz mjesnog župnika preč. Belu Stantića i orguljašicu s. Bernardicu.

Lijepo su se odazvale i suradnjom uključile mnoge naše subotičke župe, kao i župe iz okolice, ali, nažalost, ne sve.

Djeca i svi prisutni su ovu lijepu pobožnost Križnog puta pratili molitvom, pjesmom, srcem, očima, rukama - cijelim bićem.

Umjesto homilije na kraju Križnog puta su slijedili izvještaji i predstavljanje prisutnih župa i života u njima. Djeca su vrlo lijepo govorila kako se pripremaju za Uskrs i na koji način žive svoj vjerski život u župi kroz cijelu godinu. Onima koji su se odazvali od srca zahvaljujemo, a one koji nisu pozivamo dogodne.

s. T. T.

SVI NAŠI SUSRETI I HODOČAŠĆA

DAN MLADIH '91. - SOMBOR 2. svibnja u 9 sati

Ovogodišnji Dan mladih održat će se u četvrtak 2. svibnja 1991. godine u karmelićanskom samostanu u Somboru.

To je novost. Prilike u Baču i traženje novih i boljih mogućnosti za ovaj naš godišnji susret, uzrok su ove novosti.

Na susret su pozvani samo SREDNJOŠKOLCI, STUDENTI I RADNIČKA OMLADINA DO 35 GODINA STAROSTI.

Tema ovogodišnjeg susreta je "RASTIMO NA KORJENIMA KRŠĆANSTVA". Predavača još tražimo.

Mladi čekamo Vas. Dodite i svojim sudjelovanjem pridonesite da ovaj susret bude uspješan, da bude ljepši i bolji od prošlogodišnjeg.

Ovaj susret bit će i neposredna priprava za Susret mladih Crkve u Hrvata u Splitu.

SUSRET MLADIH - SPLIT '91.

U četvrtak, 28. veljače o.g. održan je u Splitu sastanak Odbora za pripremu SUSRETA HRVATSKE KATOLIČKE MLADEŽI '91. na kojem je sudjelovao i vlč. Andrija Anišić. On je također imenovan članom spomenutog Odbora. Već su ranije oformljene ekipe s pojedinim zaduženjima. One trebaju brinuti o tiskanim propagandnim materijalima, prijemu i smještaju mladih, prezentiranju susreta na radiju i televiziji, redarstvu, o liturgiji, sceni, ozvučenju...

Tom prigodom dogovoreno je da će susret imati tri dijela:

11. svibnja - u 17 sati: OTVORENJE SUSRETA

11. svibnja - u 21 sat: MOLITVENO - MEDITATIVNI PROGRAM u okviru noćnog bdjenja koje će predvoditi prisutni oci Nad/biskupi

12. svibnja - u 10 sati: na stadionu NK "Hajduk" sv. misa koju predvodi uzoriti g. Franjo kardinal Kuharić, uz koncelebraciju svih prisutnih biskupa i svećenika.

Dragi mladi! To je za Vas. Računajte na ovaj susret. Iz Subotice polazimo 11. svibnja u 3 sata ujutro, iz Sombora i Novog Sada u 4 sata ujutro. No o svemu ćete biti još detaljno obaviješteni. Za sada je važno da se odlučite da ćete ići i da štedite novac, jer put neće biti jeftiniji od 400 dinara.

Dakle, pribilježite si datum 11. i 12. svibanj 1991. godine. Toga dana SVI U SPLIT. Ne uznemirujte se. U petak možete biti u školi, a u ponedjeljak ćete stići na početak predavanja. Odlučite se bit će nam lijepo!

Na ovaj susret pozvani su mladi iz osmog razreda pučke škole, srednjoškolci, studenti i radnička omladina do 30 godina starosti.

ŠIROKI BRIJEG 1991.

I ove godine kanimo ići na hodočašće u Široki Brijeg. Na ovo hodočašće mogu ići mladi sa završenim šestim razredom pučke škole i stariji do 35 godine. Iskustvo od prošle godine svjedoči da se mladi i stariji divno slažu. Bilo nam je super - uostalom, izvještaj ste mogli pročitati u našem Bačkom klasju.

Prošle godine nismo uspjeli, a ove godine sigurno hoćemo - stići do VRELA BOSNE I VRELA BUNE. Morat ćemo samo malo ranije ustati i ranije poći na put.

Svi zainteresirani, spremajte se bit će nam "ludo i nezaboravno". Polazak u petak 26. srpnja 1991. godine, najvjerojatnije u 4 sata ujutro, a kući stižemo u nedjelju u ranim jutarnjim satima.

Ni ovaj put neće biti besplatan, zato ŠTEDITE da biste mogli ići. O.K.?!

I to je sve - bar za sad. Bude li još nešto, sigurno ćemo Vam javiti.

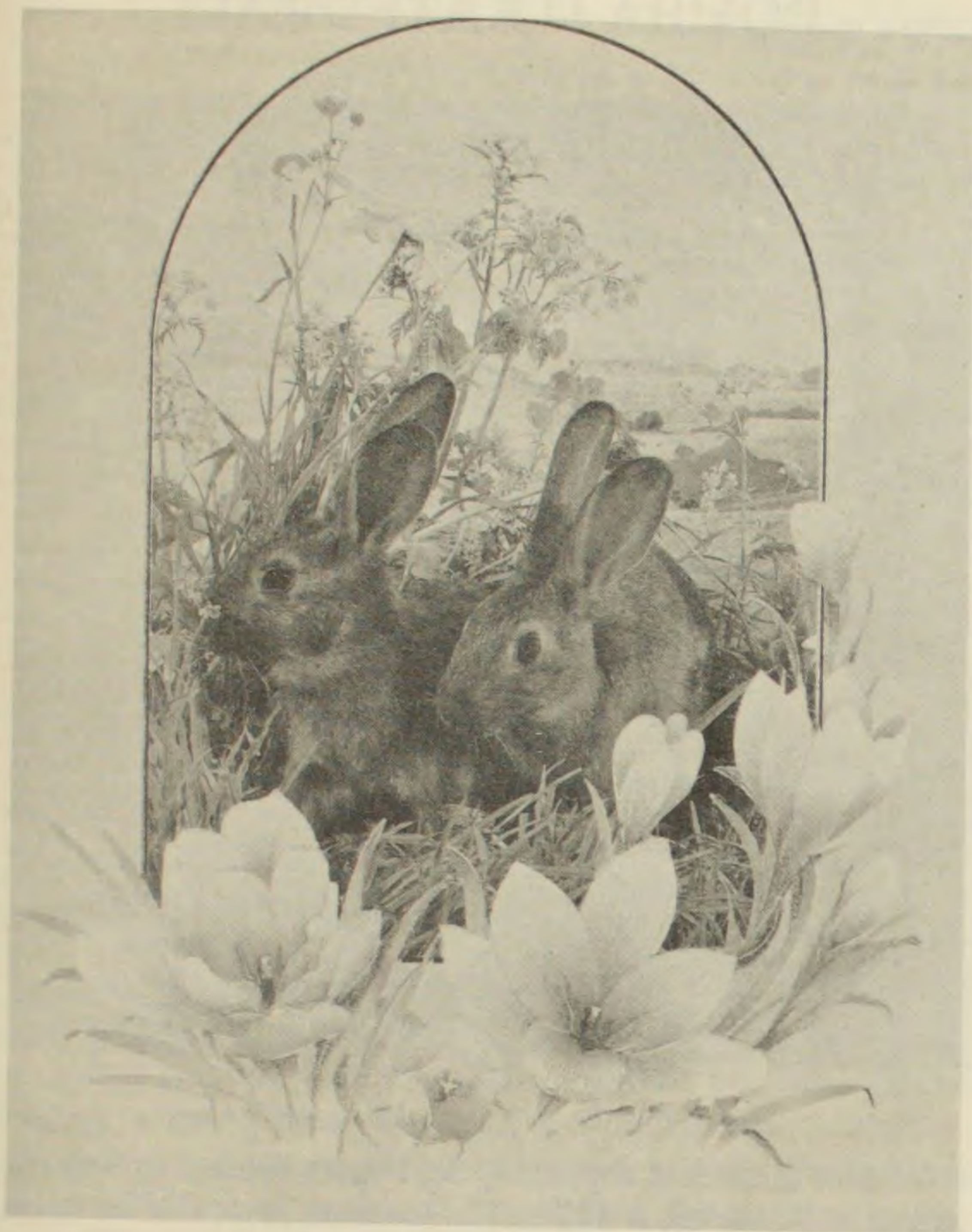
Odbor za mlade (A.)

TRIBINE MLADIH

Tribina mladih u prosincu mjesecu i ovoga je puta bila svojevrsna priprava mladih za blagdan Božića. Tema je bila: "U susret Božićnom djetetu", a održana je na Materice, 17. prosinca 1990. godine.

Na ovoj tribini po prvi put je predavanje imala jedna redovnica. Bila je to s. IRENA OLUJEVIĆ iz Zagreba, iz Reda sestara Služavki malog Isusa. U predavanju je mladima naše biskupije predstavila pobožnost štovanja Djeteta Isusa i malo ih pobliže upoznala s poviješću ove pobožnosti, koja je u našim krajevima pomalo zaboravljena. Diskusija je bila zanimljiva i nije mogla zaobići ni našeg velikog štovatelja Djeteta Isusa, karmelićanina o. Gerarda Tomu Stantića.

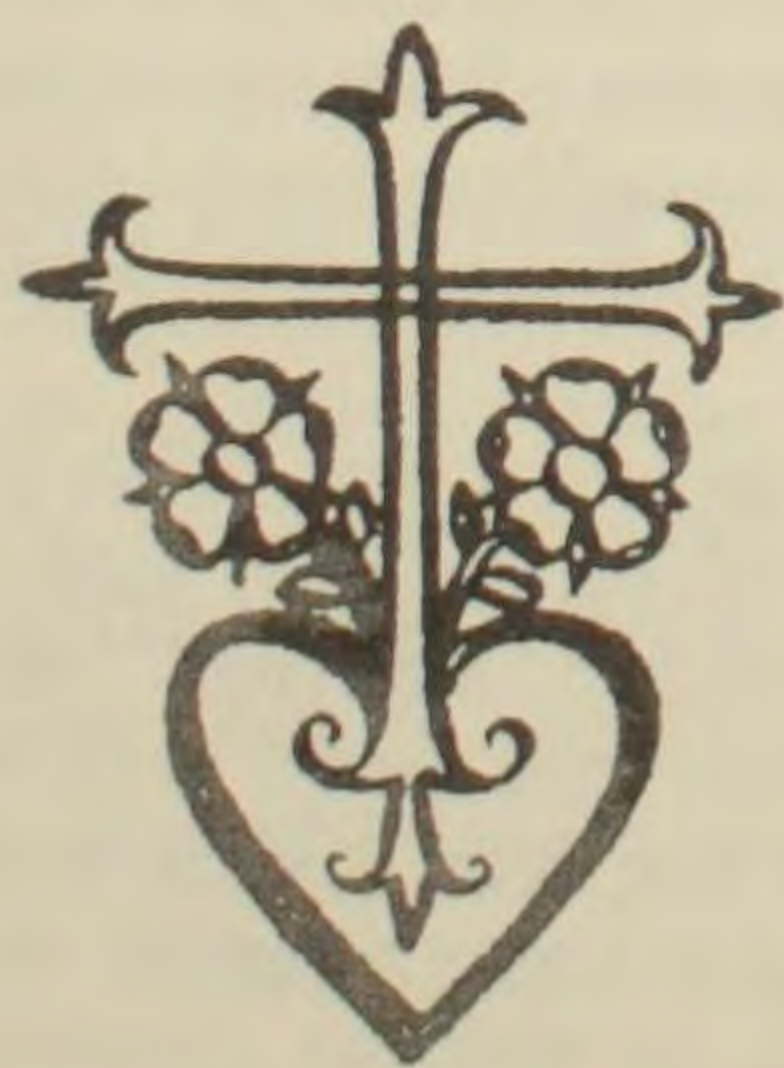
Na temelju anketiranja mladih sudionika tribine, Odbor za tribinu mladih (sačinjavaju ga predstavnici svih vjeronaučnih zajednica mladih iz grada i okolice na čelu s vlč. Andrijom Kopilović) donio je program i redosljed tribina za ovu školsku godinu. Po tom programu je za veljaču predviđena tema "Duhom Svetim ste opečaćeni - pozvani i poslani", koja je i održana uz

prisustvo velikog broja mladih. Predavač je bio poznati prof. Anton Benvin iz Rijeke. Na vrlo slikovit i jednostavan način on je pristupio temi, poprativši svoje predavanje mnogobrojnim tekstovima Svetoga pisma. Divna je slika duhovnog života koju je oslikao: Mi smo naime, od praha sazdana, kao što je brašno koje se dobiva mljevenjem pšenice - prah. Mješanjem sa vodom, ono dobiva oblik i čvrstinu. Tako i mi - krštenjem (prah i voda), voda spaja čestice u jedno. kad se taj kruh umijesi stavlja se na vatru da se ispeče. I mi prolazimo kroz plamen Duha Svetoga u sakramentu sv. Potvrde. Tek nakon toga, kad je kruh ispečen, stavlja se na stol i može se pojesti. Nakon krizme mi polazimo u svijet (poslanje) da se darujemo drugima - da im budemo dobri kao kruh i na taj način svjedočimo za Krista i privlačimo Njemu ljude...

Nakon predavanja uslijedila je kraća diskusija, a tišina koja je prije tog potrajala posvjedočila je o istinitosti onoga što su mladi čuli i ponijeli u svojim srcima.

Lucija

BLAGOSLIVLJAJ DUŠO MOJA GOSPODINA

*"Blagoslivljaj Jahvu, dušo moja,
i sve što je u meni, sveto ime njegovo!
Blagoslivljaj Jahvu, dušo moja,
i ne zaboravi dobročinstva njegova:
on ti otpušta sve grijehе tvoje,
on iscjeljuje sve slabosti tvoje,
on ti od propasti čuva život,
kruni te dobrotom i nježnošću,
život ti ispunja dobrima,
ko orlu ti se mladost obnavlja" (Ps 103)*

Svaki put kad čitam Ps 103. i o njemu razmišljam, doživljam kako je u njemu sažeto izrečena svakodnevna Božja ljubav i briga baš za mene. Taj psalam je ujedno i moje priznanje da je sve u mom životu Njegov dar, a isto tako i moje osobno zahvaljivanje uključeno u sveopću hvalu svemira, čovječanstva i svega stvorenja pod nebom. Božja ljubav, dobrota i briga očituje se na sasvim blizak i stvaran način, briga za cijelog čovjeka. Bog je prisutan u mom životu, zapravo On je moj Život. Njegova ljubav je oslobađajuća, dopušta da rastem. Bog zna da ću ja u toj slobodi zaboraviti zahvaliti za Njegovu ljubav, da će me satrti slabosti, da ću učiniti ono što Njega žalosti. Ali On je neizmjereno veći od moje slabosti i od moga grijehа. On mi ne plaća po mojim grijesima, nego naprotiv udaljuje ih od mene, pomaže mi osloboditi se svega što me muči i sapinje. Zašto Bog može oprostiti čovjeku? Bog je ljubav! Bog je veći od moga srca i znade sve. On vidi i ono što ja ne vidim i ne poznajem u sebi. On poznaje moju krhku narav sklonu na zlo, ali isto tako i dobru volju. Bog me poštuje i brine se za moje istinsko dobro. Ali kratak je život čovjekov na zemlji. Samo jedan bljesak između dvije vječnosti, samo jedan cvijetak kojeg vjetar odnese. Zašto se Bog brine s toliko ljubavi za taj jedan dašak? Jer je ljubav Njegova vječna. To je stijena za koju se mogu uhvatiti, osloniti. Pa da više ničega nema sigurnog na tom svijetu, ljubav je Njegova vječna! Često je to teško vjerovati. Ta vidim u sebi i oko sebe više zla nego dobra, više slabosti nego kreposti. Bog i to razumije i odgovara ljubavlju na sve moje strahove i tjeskobe. Možda je takav Bog previše osobni i skrojen po ljudskoj mjeri. Ali zar me Bog može prevariti? Zar mi može u srce staviti slutnju, a onda ne odgovoriti?!

Priznajem da često zaboravljam zahvaliti Bogu baš za tu Njegovu svakodnevnu brigu. Sve mi se to čini samo po sebi normalno i mislim da trebam zahvaljivati za neka mala čudesa koja se povremeno događaju. A upravo su ta svakodnevna događanja tako čudesna, upravo ona pokazuju kako je Bog Život, sasvim stvaran za čovjeka. Zato, blagoslivljaj dušo moja Gospodina. Aleluja!

S. Blaženka Rudić

UOČI DANA DUHOVNIH ZVANJA

"HAJDETE I VI U MOJ VINOGRAD" (Mt 20,7)

Želja mi je dragi mladi prijatelji i svi koji ste dobre volje, s vama zajedno razmišljati o pozivu i odazivu u Božji vinograd. Vinograd Božji, velika je njiva. Posao raznovrstan, ali i specifičan. Svugdje je kriza, otpuštaju se radnici na veliko, a ovdje posla na pretek. Svugdje radnika previše, a ovdje manjak. Svugdje se čuje kako su plaće male, a mnogi su i bez nje. Ovdje bez obzira u koje vrijeme dođeš i o kojoj uri, plaća je za sve ista. Čudno zar ne! Možda bolje reći čudesno! Uz sve ovo može se čuti i ova molitva:

*"Gospodine,
Ti me zoveš, a ja se plašim reći "da".
Ti me hoćeš, a ja nastojim izmaći.
Ti tražiš da bi me zahvatio, a ja se protivim.
To je i stoga što ne shvaćam sve što od mene očekuješ."*

Svake godine, a ovo je 28. po redu, Crkva želi pomoći onima koji ovako mole i razmišljaju. Uključuje sve svoje članove potičući ih na molitvu za zvanja. Takav svjetski dan molitve za zvanja će biti i ove godine 21. travnja. Sveti Otac ove godine želi skrenuti pažnju na katehezu koja je temelj za svaki pravi i slobodni dijalog s Bogom, našim nebeskim Ocem o zvanju.

Da je kateheza, bila ona preko vjeronauka, propovijedi, sakramenata, molitvenih susreta ili na bilo koji način i u bilo kojoj zgodi izrečena i doživljena, važna, vidljivo je i iz ovog razmišljanja:

"Ti (Bože) očekuješ potpuno darivanje, to je sigurno. Spreman sam ponekad da ga izvršavam ukoliko je to u mojoj moći. Tvoja me milost tjera iznutra i sve mi se čini laganim. No ubrzo se sabirem i oklijevam shvativši i suviše dobro što bih morao napustiti i kako bi bolan bio konačni raskid. Ti očekuješ da se usmjerim prema onome što si mi pripremio. Tu sam u najvećoj neprilici. Što da odaberem u beskrajnosti? Moram li slijediti svoju naklonost ili treba da je prigušim? Moram li ići prema onome što bi bilo najtežobnije ili prema onome što vjerujem da bih mogao podnijeti. Treba li odabrati neko područje koje je potrebnije novih snaga, ili područje gdje bih bolje mogao koristiti sposobnosti za koje smatram da ih imam? Treba li ući u redovnički život ili boriti se kao laik? Treba li više voljeti misionarsko djelovanje, ili vremenitu akciju?"

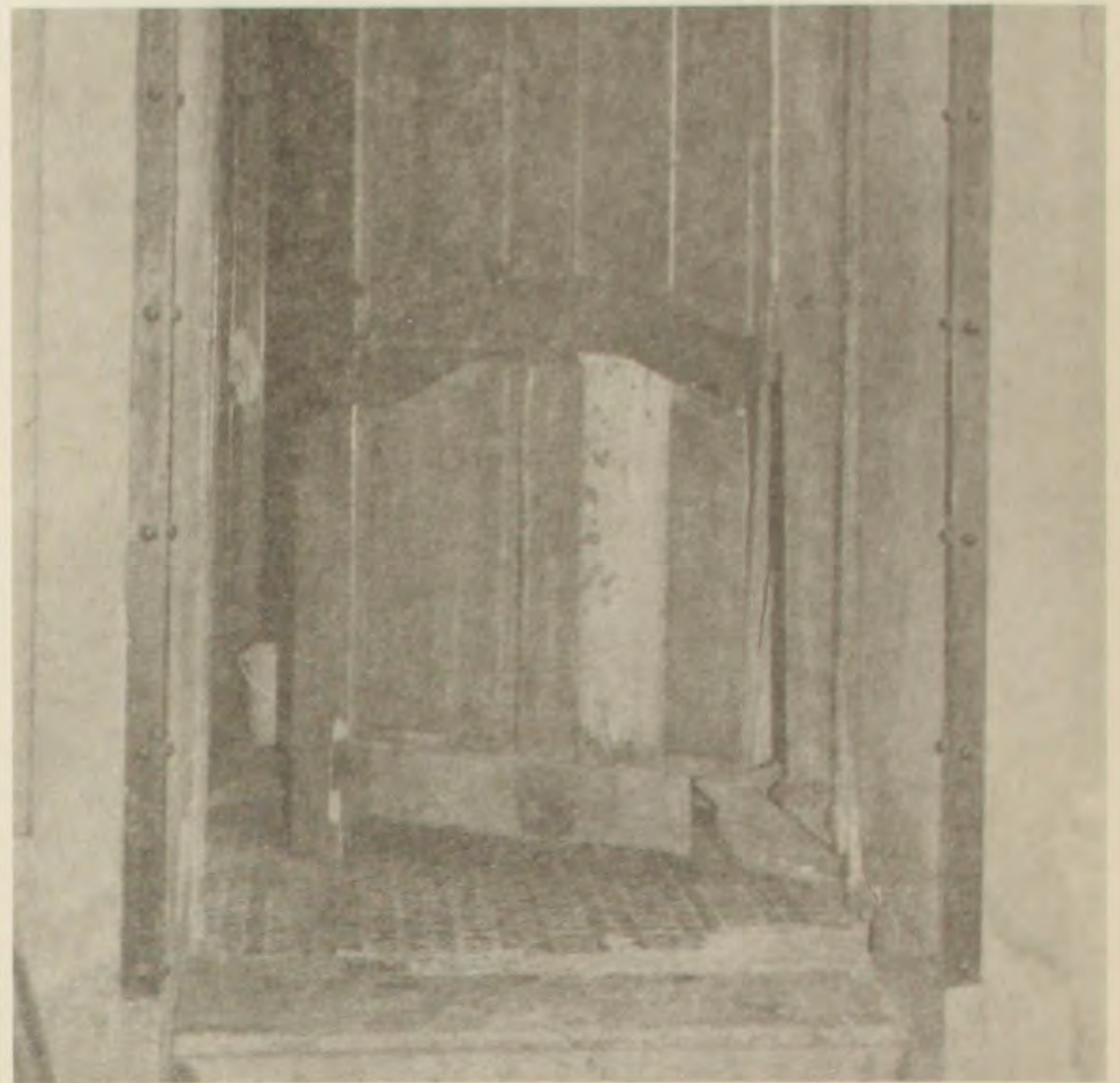
Kroz molitvu, dijalog s Bogom, uz pomoć svog ispovjednika i vjeroučitelja naći ćeš odgovor. Kateheza, navještaj Božje riječi je u tome važan.

Svi smo pozvani na molitvu za duhovna zvanja. Svi dobro vidimo kako nam nedostaje duhovnih zvanja. Odgovornost je obostrana. Zato i odgovor, odluka se rađa: reći i čuti, pozvati i odazvati se, doći i idem! Važan je "EVO ME"! Tko će biti hrabar izgovoriti ove dvije riječi, a da to bude sav život, ne samo na neko vrijeme nego vječno. Je li moguće da su mladi danas tako neodlučni i nepsremni? Odgovorite, pokažite, dokažite. Ne samo ljudima, nego prvenstveno Bogu.

Tko će se prepoznati u ovoj molitvi: "Uznemiren sam. Gospodine, i borim se u noći. Daj mi snage da se ne protivim. Rasvjetli me u izboru onoga što ti hoćeš. Spreman sam (Spreman sam)".

Pripremila s.M. Tarzicija T.

BOMBA U KATEDRALI

Čudno to zvuči, ali dogodilo se. Na blagdan Katedre sv. Petra, 22. veljače 1991. godine u 19,30 sati Suboticom se prolomila snažna eksplozija. Mnogi su izletili na svoje balkone, ispred svojih kuća u strahu i s pitanjem gdje je to eksplodirala plinska boca, ili što je to bilo... No ništa se nije vidjelo. Nakon eksplozije nastala je tišina, mir - ali, mir koji će brzo prijeći u uznemirenost i strah i tišina koja će se brzo pretvoriti u glasni eho koji se probijao iz mnogih stanova i kuća našega grada, eho koji je probijao mnoge uši i prouzrokovao grč u mnogim srcima, s pitanjem: Tko je to učinio i zašto?!

Da, dogodilo se nešto što Subotica, koja upravo slavi 600. godišnjicu svog prvog pisanog spomena, još nije doživjela. BOMBA je podmetnuta u katedralu, na sporedna vrata kod sakristije. Dvije žene, slučajne prolaznice, bili su očevici i prvi vjesnici ovog užasnog događaja. Vidjele su plamen i čule eksploziju. Da su bile samo malo bliže osjetile bi na svom tijelu i kolika je bila njezina razorna moć. Dijelovi raznešenih vrata nađeni su i tridesetak metara od mjesta eksplozije. Šteta je velika. Procjenjuje se na oko 200 tisuća dinara. Troja masivna vrata su uništena. Oštećen je jedan skupocijeni vitraj. Razbijeno je par prozora. Ni vaze za cvijeće na sakristijskom tavanu nisu sve izdržale snažnu eksploziju.

A onda su nadležni organi iz Subotice, Novog Sada i Beograda izvršili uvid. Sve su snimili. Sve zapisali (no biskupija još nije primila službeni zapisnik). Navalili su novinari - radio - TV. Čulo se o tom "vandalskom činu" i "nemilom događaju" daleko... Stizali su brzogovi suosjećanja i solidarnosti. Ljudi su donosili darove za naknadu štete. "Sve ćemo troškove isplatiti, samo nam pošaljite račun" poručuju iz gradske uprave grada Subotice i Pokrajinskog zavoda za zaštitu spomenika kulture iz Novog Sada. Hvala njima i svima. Materijalna šteta može se nadoknaditi, ali ona druga - strah, eventualna mržnja, razbijanje suživota...?!

Tako je bilo. Živo i napeto. A onda se sve polako smirilo. Život teče dalje. Na vratima dotičnog sporednog ulaza u katedralu još stoji natpis: "Ovaj se ulaz ne može upotrebljavati". Mladi "ljubavnici" više se ne "skrivaju" ispred ovih vrata. Ondje je još uvijek strašan natpis: "SMRT MAĐARIMA" i znak: četiri ćirilična slova S.

Bilo, pa prošlo. Istraga je u toku... Dokle?!

Andrija Anišić

DUHOVNA OBNOVA MEĐU KARAŠEVSKIM HRVATIMA U RUMUNJSKOJ

Ravnik, otvaranje misija

Prije godinu dana hrvatski svećenici u Rumunjskoj dogovorili su se da se u proljeće 1991. godine, prije početka poljskih radova, održe duhovne obnove - pučke misije u četiri hrvatske župe. Te pučke misije održane su od 24. veljače do 10. ožujka 1991. godine. Prvi tjedan bila je duhovna obnova u Lupaku i Ravniku, a zatim drugi tjedan u Klokotiću i Vodniku. Duhovna obnova se odvijala po dobnim grupama: za predškolsku i pučkoškolsku djecu, za mladež, za bračne parove i starije. Osim nekoliko zajedničkih liturgijskih slavlja svečanog početka, liturgije klanjanja križu, marijanske pobožnosti i svečanog zaključka, sav ostali rad odvijao se po grupama.

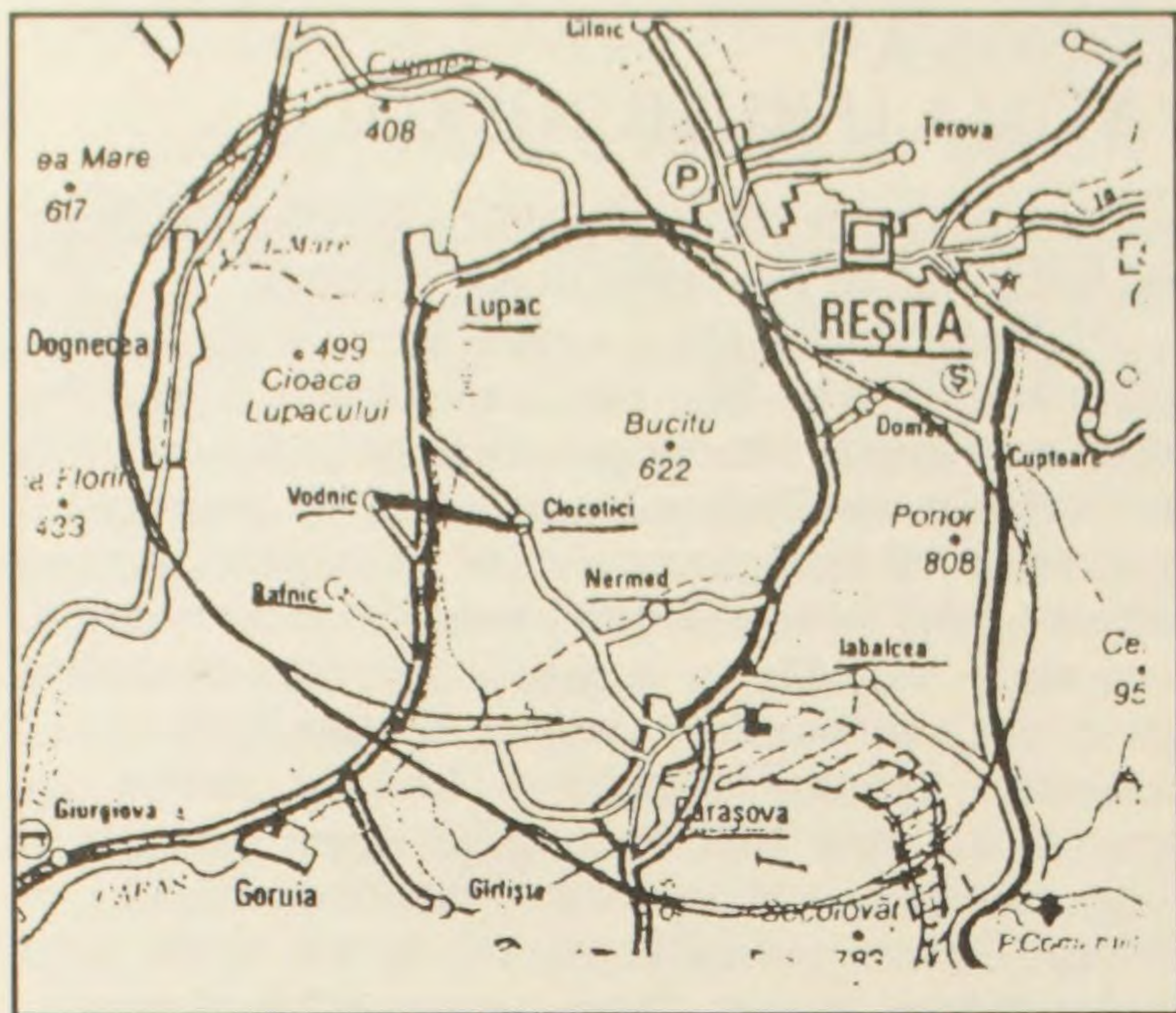
Duhovnu obnovu vodila je ekupa u sastavu: mr. Lazar Ivan Krmpotić, koji je imao na skrbi bračne drugove i stariju generaciju, o. Ambrozije Matušić, salezijanac koji je vodio rad sa mladima, a pomagala mu je s. Slavica Buljan iz Družbe Kćeri Božje ljubavi. Djecu školskog i predškolskog uzrasta imale su s. Silvana Jukić i s. Darija Čutuk.

Zahvaljujući susretljivosti školskog osoblja, pa i ondje, gdje je ono većim dijelom bilo rumunjsko, rad sa mladima odvijao se u školskim prostorijama, koje su se i posebno zagrijavale za poslijepodnevi i večernji rad. Čak je i cjelokupni rad u školama, kroz to vrijeme bio prilagođen programu duhovne obnove, jer je broj nehrvatske djece zanemarivo mali, ako ga uopće ima u tim župama. Ova je ekipa na koncu misija mogla izvesti i jedan mali glazbeni program zahvaljujući dobrom sluhu djece i mladih, ali i njihovom savjesnom sudjelovanju. Zanimanje za religioznu tematiku bilo je općenito veoma živo, ali na poseban način kod mladih. Bračni drugovi i najstariji naraštaj imali su svoje susrete po crkvama, radi velikog broja koji se ne bi mogao smjestiti u neku dvoranu. Ovakav način duhovne obnove pokazao se veoma praktičnim i plodnim. Zahvaljujući nastojanjima sadašnje hrvatske vlade i kulturno-prosvjetnih ustanova iz Hrvatske, počinje se po ovim selima postepeno obnavljati hrvatsko školstvo, ukinuto za komuni-

stičke strahovlade. Najveći problem predstavlja učiteljski kadar, koji će postepeno trebati odgajati.

Velikim zauzimanjem sestara Kćeri Božje ljubavi, otaca salezijanaca i Instituta "Ivan Antunović" iz Subotice, ova duhovna obnova postala je pravi dar domovinske Crkve ovom dijelu našeg naroda. Prije svega bila je pokrenuta cijela molitvena vojna za uspjeh ovog pothvata u koju su se uklopile i naše klauzurne sestre. U ovu akciju uključila su se mnoga katolička uredništva, pa su poklonili mnoštvo časopisa, brošura, molitvenika, kalendara, spomen sličica, knjiga, krunica i drugih religioznih suvenira. Bila su to prije svega: Salezijanska izdavačka kuća, oci isusovci, uredništvo Glasnika sv. Josipa, Ćirilometodska knjižara iz Splita, sestre Kćeri Božje ljubavi, Institut "Ivan Antunović" iz Subotice i mnogi pojedinci. Sav taj materijal se podijelio među hrvatskim življem u karaševskoj dolini, što sigurno neće ostati bez ploda u tim zahvalnim i jednostavnim ljudima.

U ovu plemenitu akciju uključila se i Uprava našeg nacionalnog svetišta iz Marije Bistrice, na čelu sa njezinim ravnateljem mons. Lovrom Cindorijem. Oni su, naime, karaševskim Hrvatima poklonili kopiju milosnog lika Majke Božje Bistričke, u aluminijskom odljevu, rad akademske kiparice Mile Wood. Mons. Lovro Cindori je taj lik blagoslovio u svetištu i svečano se sa svojim vjernicima od njega oprostio, a zatim ga osobno doveo svojim autom sve do karaševskih župa. U Lupaku i Ravniku svečano je otvorio dane duhovne obnove i tom zgodom pročitao dokumenat kojim izvješćuje tamošnje svećenstvo i Božji naroda da taj milosni lik poklanja svim tamošnjim hrvatskim katolicima da im i po njemu Marija bude kao majka i pratilica i da bude sudionik svih njihovih budućih slavlja, a da sami odluče gdje će joj biti trajno boravište. Taj gest je vidljivo potresao vjerna srca i savjesti i taj je milosni lik pratio misionare na svim njihovim cestama, a plodovi nisu izostali. Ljudi su u velikim postocima, koji su se često približavali cjelokupnom broju žiteljstva, sudjelovali u programu ne računajući onaj ne mali broj muškaraca koji su otišli na privremeni rad u krajeve Vojvodine i Srbije, što postaje sve veći problem ovih sela. Broj onih koji su tih dana pristupali sv. sakramentima također je bio veoma visok, negdje se penjao do potpunog broja vjernika. Kako je duhovna obnova kročila svojim programom, sve se više osjećala potreba da se sa ovim kontaktima nastavi pa su već dogovoreni prvi susreti za mlade u svibnju ove godine, a razmišlja se da sestre među ovim ljudima otvore i jednu kuću, kako bi mogli pomoći našem narodu kao prosvjetni radnici i medicinsko osoblje. Tako je eto, ova duhovna obnova, prva nakon pedeset i četiri godine (a u župi Ravniku nakon 64) bila pravi dar Crkve i naroda Hrvata svojoj braći, koja već gotovo pet i pol stoljeća žive ovdje u dolini rijeke Karaš na obroncima planine Semenik.

"Znam komu sam vjerovao i siguran sam da on može sačuvati povjerenost mi blago do onoga Dana" (2 Tim 1,12)

Sa izrazima zahvalnoga zanosa mladoga mi srca pozivam Vas da podijelite milost i radost mog svećeničkog ređenja koje će mi podijeliti, u mojoj rodnoj župi Lupaku, mons. dr Đuro Kokša, pomoćni biskup zagrebački, 23. lipnja 1991. godine u 10 sati. A poslije liturgijskog slavlja budete dragi gost na gozbi ljubavi u mojoj roditeljskoj kući.

U Lupaku, 19. ožujka 1991.

Nikola Lauš, đakon

PRVI HRVATSKI VJERSKI LIST U RUMUNJSKOJ

Početkom siječnja ove godine pojavio se novi vjersko-informativni list "Glasnik karaševskih Hrvata" u izdanju župnog ureda Lupak, a odgovorni urednik je Marijan Tjinkul, župnik lupački, iako je list svih karaševskih župa, kako je to i iz naslova vidljivo. (Adresa uredništva je: 1715 Lupac, nr 53 jud: Caras-Severin - Rumunjska).

To je prvi put u, gotovo, petstopedeset godina dugoj povijesti ovdanih Hrvata da izlazi jedna periodična publikacija na hrvatskom jeziku.

Prvih dana travnja prošle godine, nakon trodnevne duhovne obnove u četiri karaševske župe, po prvi put su se na inicijativu Lazara Ivana Krmpotića svećenika i predsjednika tada tek osnovanog Instituta "Ivan Antunović" u Subotici, sakupili gotovo svi hrvatski svećenici u Rumunjskoj na prvi radni dogovor. Na tom je dogovoru zaključeno da se u svim hrvatskim župama u Korizmi 1991. godine organiziraju duhovne obnove -

pučke misije, da se pozovu neke hrvatske sestre na pastoralni rad u ove župe i da se pokrene jedan vjersko-informativni list kao sredstvo povezivanja hrvatskih vjernika ovih pet hrvatskih župa i sedam sela, te da bude prezentacija karaševskih Hrvata široj hrvatskoj i svjetskoj javnosti.

List je na osmini formata, veoma ukusno opremljen. Sadržaj je, kako to i dolikuje jednom pokrajinskom listu, gotovo sav posvećen tematici Crkve i naroda Hrvata u karaševskom kraju. Od programatskog uvodnika, koji ističe svoj vjerski i nepolitički i nadstranački karakter, preko prigodnih božićnih članaka, prelazi se na aktualne teme iz života karaševskih župa, a to je priprema za duhovnu obnovu - pučke misije u četiri hrvatske župe. Kao katolički list ima dosluh sa zbivanjima u općoj Crkvi, kroz rubriku: "Crkva u svijetu", zatim člančić lupačkog đakona Nikole Lauša o radu kao izrazu ljubavi prema bližnjemu. Jednom riječju, jedan sretan i blagoslovljen početak. I što poželjeti ovom, vjekovima očekivanom, Novorođenčetu?! Poželjeti i pomoći mu da poraste, da procvjeta i donese dolične plodove na korist toga dijela Crkve u Hrvata.

Z.K.

PRED OŠTEĆENIM VRATIMA KATEDRALE

Šutnja, bol, strah, molitva, praštanje... Zanimjeli smo od tužnog prizora: bomba, eksplozija, teška oštećenja i strašni, bezumni natpisi... No, uz sve to, Ti si, Isuse, šutio u Svetohraništu i ljubio... A mogao si ga (ih), jer si svemoguć, kazniti i uništiti.

A mi?! Otvorili smo Ti srce i slušali: "NE BOJTE SE I JA ĆU BITI JAKOST VAŠA! Vi ste ovog trenutka sa mnom kalvarijski hodočasnici i ponesite kao zajednica vjernika ovaj svoj KRIŽ i PRAŠTAJTE!"

Klekli smo pred Tvojim Božanstvom i molili: Pomozi nam da vjerujemo da si Ti USKRSLI prisutan u ovom našem križnom hodu. Nauči nas da praštamo, kao što Ti nama praštaš. Da ljubimo i neprijatelje svoje. Molimo Te, okupljeni oko Tvoga LIKA, takni nas svojom milošću i dobrotom, ljubavlju ogriji naša ledena srca, okupi nas sve oko sebe, bez obzira na boju kože, naciju, vjeru... a nama koji vjerujemo u Te pomoz da s Tobom pod Tvojim križem budemo ponosni što pripadamo CRKVI KATOLIČKOJ! Daj nam svoju milost da shvatimo Tvoju riječ: "Ako vas svijet mrzi, znajte mene je mrzio prije vas! Ako su mene progonili, i vas će progoniti!" (Iv 18, 20).

Učini, Gospodine, da duši naših neprijatelja Tvoja svjetlost i ljubav sine, da se uplaše zla, kojeg tako bezobzirno i okrutno čine. Povedi nas zajedno k sebi i daj nam da osjetimo ljepotu i milinu TVOJE BLIZINE!

Subotica, 23. 02. 1991.

Vita Grunčić

SELENČA

Ovogodišnji Ekumenski molitveni dan žena za mir i razumijevanje među ljudima je održan u Selenči, u crkvi evangeličke augsburške vjeroispovijesti. Tekst molitava, koji su ove godine pripravile žene iz Kenije u Africi, su molile neizmjenično žene evangeličke i katoličke vjeroispovijesti uz više duhovnih pjesama ovih dviju vjerskih zajednica. Na molitvama je učestvovao i veoma velik broj žena obiju vjerskih zajednica i uključio se u pjevanje duhovnih pjesama. Na kraju molitava su učesnicama ovog molitvenog dana podijelili blagoslov voditelji ovih vjerskih zajednica - Vladimir Valent u ime Evangeličke augsburške, te Mihal Zolarek u ime rimo-katoličke Crkve. Učesnice ovog Ekumenskog molitvenog dana su prikupile i novčani prilog, koji će biti poslan za potrebe žena u Keniji.

Poslije molitava su žene evangeličke vjeroispovijesti pozvale katoličke žene i počastile ih zakuskom i provele s njima vrijeme prijateljskog susreta uz razgovor i duhovne pjesme. Sa željom da se dogodine susretnu u katoličkoj crkvi a učesnice zatim i na zakusci. Nakon svega sudjelovateljice su se razišle svojim kućama.

BAČKA PALANKA

Dne 1. ožujka 1991. godine, već po petnaesti put sastale su se kršćanske žene triju crkvenih zajednica u gradu: Rimokatoličke, Evangeličke i Pravoslavne. Ovo ga puta u evangeličkoj crkvi u gradu. Susreti se naime odvijaju naizmjenice u evangeličkoj i katoličkoj crkvi. Sudjelovali su i službeni predstavnici svih triju Crkava i na početku uputili pozdrav sakupljenim ženama, a na kraju podijelili blagoslov.

NOVI SAD

U okviru svjetskog molitvenog dana žena održan je u Novom Sadu 1. ožujka o.g. molitveni skup žena na temu "ZAJEDNO NA PUTU" porukom žena iz Kenije. Ove godine skup je održan u reformatskoj Crkvi u N. Sadu. Sudjelovale su zajednice vjernika iz istočne pravoslavne Crkve; zajednica vjernika iz evangeličke Crkve; vjernici grkokatoličke Crkve; iz metodističke Crkve; predstavnici katoličke Crkve te vjernici reformatske Crkve. Sve ove zajednice su došle u pratnji svojih svećenika i pastora. Domicini ovoga skupa su pod vodstvom svojega pastora, Botoš Elemira poslije zajedničke molitve priredili i bratski AGAPE.

Organizatori su bile žene odbora ovog molitvenog skupa. Izrazila se potreba da bi i u budućnosti ovaj molitveni skup trebalo održavati, ali svakako uz veću angažiranost mladih i sa otvorenom željom da se ovaj odbor podmladi svježim i mladim članovima.

Tema i sadržaj ovih molitvenih skupova je potrebna posebno u ovakvim okolnostima i vremenu u kojem živimo, jer nas uvijek potiču da ne prestanemo moliti.

Blaško DEKANJ, župnik

PRVO HODOČAŠĆE
FRANJEVACA U SREBRENICU

Franjevci sjeveroistočne Bosne - tuzlanski distrikt u okviru redovitih duhovnih vježbi, održanih od 11.-16. ožujka o.g. koje je vodio svećenik subotičke biskupije Lazar Ivan Krmpotić, hodočastili su u kolijevku svoga nastanka u Bosni. 700 je godina tomu, kada su dvojica franjevac na molbu raskralja Števana Dragutina došla i nastanila se u sjevero-istočnoj Bosni u gradiću Srebrenici. Po tom gradu cijela će bosanska provincija dobiti ime "srebrna". Bilo je to prvo hodočašće bosnaskih franjevac u Srebrenicu sa nakanom da se tu, na izvorima svoga franjevaštva, nadahnu onim idealima koji su doveli prvu njihovu braću sa ciljem evangelizacije ili bolje reevangelizacije među tadanjim bosnaskim bogumilima. Na veliku radost nadaše već gotovo dovršenu spomen-kapelicu, koju u povodu ovog velikog jubileja podiže Franjevačka provincija "Bosne srebrne", na ruševinama starog i vjerojatno prvog samostana u Bosni. Bit će to jedini katolički sakralni objekt u centru gradića, koji će poslužiti ne brojnom, ali ipak poastojećem, katoličkom življu toga mjesta i okoline, kao mjesto molitvenog i sakramentalnog okupljanja.

Hodočasnici, franjevci i njihov voditelj duhovnih vježbi, zaustavili su se i u povjesnom gradu na Drini, Zvorniku. Taj grad ranije se zvao Zvonik, po poznatom i povjesnom franjevačkom zvoniku, od koga su danas ostali još samo ostaci ostataka. Taj ostatak nekada slavnog svetišta Majke Božje, koje će kasnije biti preneseno, najprije u Gornju Tuzlu, a zatim u slavni samostan Gradovrh, koji će konačno od Turaka biti opustošen, a fratri i puk će pobjeći zajedno sa milosnim likom "Radosne Gospe" u Bač i okolicu, daleke 1688. godine. Ta svetinja katolicizma u sjeveroistočnoj Bosni je pred definitivnim uništenjem. Nebrigom mjesnih vlasti oko ostataka toga zvonika sagrađeno je nekoliko privatnih stambenih zgrada, a u posljednje vrijeme i jedna trgovina, tako da se ta povijesna dragocjenost našla u dvorištu privatne kuće. Materijalom toga tornja, koji je sada već u ruševnom stanju, ljudi zidaju potporne zidove i temelje svojih šupa i drvarnica. Potreseni takvim stanjem oci franjevci tuzlanskog distrikta odlučili su poduzeti sve korake, da se ta svetinja bosanskog katolicizma i franjevaštva konzervira i sačuva od definitivnog uništenja, a valjalo bi misliti i da se u tom gradu na Drini otvori i nekakaov bogoslužni prostor za one malobrojne katolike koji žive u tom gradu.

Tema ovogodišnjih duhovnih vježbi bila je potreba suvremene reevangelizacije u bosanskim prostorima, kao nastavak stoljetne franjevačke evangelizacije bosanske provincije, koja je u teškim uvjetima turskog nasilja navještala evanđelje ne samo u prostorima Bosne, nego daleko izvan njezinih granica od jadranskih žala pa preko slavonskih ravnica, velikog dijela tadanje Ugarske, Erdelja do Vlaške i Bugarske, te bačkih i banatskih prostora. U posljednja vremena evangelizacija je posebno vidljiva u Tuzli i okolini. Od 1970. godine do danas otvoreno je nekoliko pastoralnih centara; u Križanima (1970) posvećena sv. Nikoli Taveliću, u Šikari (1970)

posvećen sv. Franji Asiškom, ovaj je centar od 1986. godine postao župom, u Grabovici (1981) posvećen sv. Anti, u Tetimi (1988-90) posvećen sv. Ivanu Kristitelju i u Solini, nedaleko od povjesnog Gradovrha, kupljeno je zemljište za gradnju pastoralnog centra, koji će biti posvećen "Radosnoj Gospi Gradovrško-Bačkoj". Sve je to djelo božjeg naroda i vrijednog pastoralnog radnika tuzlanskog gvardijana fra Joze Bošnjakovića. Postoji realna nada da sestre Kćeri Božje Ljubavi dobiju natrag svoje tri, još postojeće, kuće u Tuzli sa imanjem zvanim Josipovac, koje je u prošlosti nahranilo mnogo siročića i mnogoga starca. U tim uvjetima moglo se sa optimizmom gledati i na budućnost evangelizacije i ponovne evngelizacije u ovim prostirima, ali i daleko preko njih. Bilo je ozbiljnih razmišljanja, kako priskočiti našim sunarodnjacima u susjednoj Madžarskoj koji vape za evangelizatorima na svom materinjskom hrvatskom jeziku, ali kako pomoći albanskim katolicima, koji se konačno oslobađaju komunističke tiranije i vape za navjestiteljima riječi Božje, a bosnaska je provincija uvijek imala sluha za potrebe albanskog katoličkog življa, kako na Kosovu, gdje među Albancima imaju svoj samostan u Đakovici, tako i u Albaniji, kad su se u prošlosti brinuli za odgoj franjevačkog podmlatka na albanskom jeziku. Tako se eto sjeveroistočna regija bosanske franjevačke provincije sprema za ulazak u osmo stoljeće svoga služenja Crkvi i narodu.

LIK

"SLAMARKE" U VINKOVcima

Narodna knjižnica i čitaonica iz Vinkovaca organizirala je izložbu radova slamarki, članova Likovne kolonije KUD "Matija Gubec" iz Tavankuta, koja je otvorena 5. ožujka o.g.

Na otvorenju je dugogodišnja slamarka, Ana Crnković, uzvanicima predstavila Likovnu koloniju, a napose rad slamarki, opisujući pojedinosti od zamisli do nastanka slike. Posebno je naglasila da su slike, nastale u tehnici obrađene slame, sa temama i motivima iz predjela odakle dolaze: široke, žuto-zelene, nepregledne njive, natopljene znojem vrijednih salašara; okićene usamljenim bijelim salašima, ukrašenim iz daleka vidljivim jablanom i dermom.

Slama je veliko bagtstvo ravnice; materija sa kojom se čovjek svakodnevno susreće, a ona ga prati od rođenja do smrti. Zato se baš pomoću te materije pokušava izraziti duša, osjećaj, pa se uz nadahnuće stvaraju slike i sitni ukrasni predmeti, koji su prisutne oduševili. Ana Crnković je svoje izlaganje završila riječima: "Voljeli bismo da nas razumijete i zato vas molim da pogledate naše slike, jer ćete tako upoznati nas, naš Tavankut, i ravnu Bačku iz koje dolazimo."

Mlada slamarka Milena Vajthand je vrlo lijepim riječima predstavila Likovnu koloniju i pokazala da je jedna od mladih, koje nastavljaju njegovnaje ove umjetnosti i da za svoju budućnost "slamarke" ne trebaju brinuti.

Među posjetiocima najzapaženija je bila naša poznata umjetnica, akademska kiparka, Alojzija Ulman, koja se vrlo pohvalno izrazila o izloženim slikama. Posebno je istakla osjećaj izražavanja boja različitim prirodnim nijansama slame, čime je svaka slika dobila posebnu draž i izražajnost.

Eto i u ovom dijelu naše zemlje, do sada nepoznate "slamarke" stekle su svoje štovatelje.

Alojzije Stantić

ZAJEDNO NA PUTU

Da budemo "zajedno na putu" pozivaju nas žene Kenije na molitvu u povodu Svjetskog molitvenog dana žena, koji se svake godine održava na prvi petak u mjesecu ožujku.

Ove godine, 1. ožujka, žene Subotice okupile su se sa vjernicima katoličke, pravoslavne, evangeličke i reformirane Crkve, da uz molitveni sat proslave i desetu obljetnicu rada Ekumenskog odbora žena Subotice.

Žene Kenije su stavile u zajedništvo s nama svoje brige i potrebe vjerujući u moć zajedničke molitve. One nas podsjećaju da je Isus Put, Istina i Život. On nam osvjetljava put dok putujemo zajedno. Sve nas pozivaju da s Marijom Majkom Božjom pjevamo "Veliča duša moja Gospodina...".

Molili smo sa ženama Kenije, koje su nam sastavile tekst molitve za: istinsko poznavanje sebe, za prihvaćanje Božje volje, za mlade, bolesne i osamljene. Zahvaljivali smo Bogu za kulturu naših naroda, te ga možemo slaviti glazbom, pjevanjem i umjetnošću.

Gospoda Vjera Battori predsjednica Ekumenskog odbora žena Subotice pozvala nas je da zahvalimo Bogu za desetogodišnji jubilej. Molili smo za mir u našoj domovini, kao i za povjerenje među narodima. Uključili smo u molitve i sva ratišta, posebno u Zaljevu. Molili smo za dar Duha Svetoga da nas ispuni ljubavlju i praštanjem, te svojim mirom bez kojeg nema sretnog života.

Na koncu molitvenog sata subotički biskup mons. Ivan Penzes podijelio nam je blagoslov zajedno sa dušobrižnicima prisutnih Crkava.

Vita Grunčić

DEVETNICE U ČAST GOSPE LURDSKE

Subotica - franjevci

MARIJA NEKA NAM BUDE MODEL

Tim riječima započeo je ovogodišnju devetnicu Gospi Lurdskoj u franjevačkoj crkvi u Subotici o. Vinko Pulišić, franjevac konventualac iz Zagreba. On nam je kroz svih devet dana s puno ljubavi i zanosa govorio o Mariji.

Prvog dana ponudio nam je Mariju kao MODEL kako se prihvata Božja volja i Božji planovi. Marija je imala svoj plan, ali ga se odrekla kad joj je Bog ponudio drugi plan.

"Približimo se Mariji u prihvatanju volje Božje, poniznosti i ljubavi" pozivao nas je pater drugog dana devetnice, potičući nas osobito na djelotvornu ljubav prema ukućanima, starima, bolesnima, tužnima...

Kao što je Marija tražila Isusa kad je nestao u Jeruzalemu, tako i mi moramo tražiti kad ga izgubimo grešnim životom. Pasti je ljudski, ostati u grijehu đavolski, a dići se iz grijeha božanski naglasio je propovjednik.

Na blagdan Svjećnice - na Marin, p. Vinko je poticao: Na ovoj sv. misi mladi neka stave na patenu čistoću duše i tijela, svoju vjeru i mladenački zanos, molbu za jakost i ustrajnost u dobru; mladi bračni parovi čistoću bračne ljubavi, prihvatanje i vjernost, odluku da se svako začeto dijete rodi, odgovornost i ljubav u odgoju djece; stariji neka stave svoju starost, bolest, neprospavane noći, suze, boli, samoću...; redovnici i redovnice svoje zavjete, jer kad sve svoje "hostije" sjedinimo s Isusom bit ćemo jači i smireniji. I u svojim patnjama obrađajmo se Mariji. Ona zna što je suza, što je patnja, što je bol. Ako svoje umorno srce izručujemo Marijnom zagovoru, sigurno će u njega doći radost.

Po već ustaljenom običaju dan uoči završetka devetnice sv. misu je služio naš biskup Ivan, koji je održao i prigodnu propovjed.

I ove godine obogaćeni smo u ovoj devetnici poticajnim mislima i Marijinim moćnim zagovorom. S upaljenim svijećama, pred špiljom Gospe Lurdske vapili smo: "Gospodine neka me prati Tvoje svjetlo. Daj da shvatim da odsada moram biti bolji". Izručili smo se Mariji, da nas ona uvijek vodi k Isusu.

Vita Grunčić

Tavankut

Naš samostan časni sestara Dominikanki posvećen je Gospi Lurdskoj. To je i razlog da se svake godine održava devetnica njoj u čast.

Okupljali smo se svako večer: djeca, mladi, stariji. Pjevali smo Gospine pjesme, molili njoj tako dragu kronicu, a naš Župnik držao je duhovne nagovore o Gospi. Sve smo na kraju zasladili zanimljivim filmovima. Nakana devetnice bila je: mir među narodima.

Vrhunac je bio sam Gospin blagdan. Većina nas se ispovjedila, da bi se pod večernjom sv. misom i pričestili. Na ispomoć našem g. Župniku dolazio je vlč. Josip Molnar, kapelan iz Bajmoka. Poslije crkvenog slavlja svi smo se okupili kod naših časni sestara, gdje su nam najmlađi pred Gospinim likom recitirali i pjevali. Bili su simpatični i taknuli nas u srce. Dramska grupa izvela nam je dva igrokaza: "Kod doktora" i "Dvi babe" koji su nas nasmijali i razdragali do suza.

Poslije toga, naše časne su nas pogostile čajem i kolačima. Baš kao na pravom proštenju.

Tavankućanin

Subotica

DEVETNICA SV. JOSIPU

Već prema tradiciji i ove godine je održana, u crkvi sv. Roke devetnica u čast sv. Josipu. Sa oduševljenjem možemo konstatirati da je kroz svih devet dana na devetnicu dolazio veliki broj ljudi. Svakog dana su se mijenjali propovjednici i govorili prema zadanim temama.

Kroz svih devet dana misu je držao župnik sv. Roke Dr. Marin Šemudvarac. On je također prvog dana

održao divnu propovjed na temu "Kako Marija i sv. Josip očekuju Otkupitelja u Nazaretu". U utorak vlč. Josip Leist je govorio o Otkupitelju u Betlehemske štali. Vlč. Marijan Đukić je propovjedao na temu sv. Josip u redu patrijarha; na temu sv. Josip pravedan, propovjedao je vlč. Julije Bašić, u petak vlč. Andrija Kopilović govorio je o sv. Josipu kao uzoru obiteljskog života. Vlč. Lazar Novaković je imao temu sv. Josip uzor svim radnicima. Temu sv. Josip u životu sv. Terezije Velike obradio je vlč. Blaško Dekanj, a u ponedjeljak je vlč. Josip Miloš propovjedao o sv. Josipu - zaštitniku umirućih.

Na blagdan sv. Josipa preuzvišeni gospodin msgr. Ivan Penzes, u pratnji tajnika vlč. Andrije Anišića i uz prisustvo mnogih drugih svećenika, održao je svečanu sv. misu. Biskup Ivan je poučno propovjedao o sv. Josipu kao zaštitniku sv. Crkve. Njegove riječi upućene vjernicima su bile pune poticaja na čvršću vjeru i na ustrajnost u vjeri i nadi čak i u najtežim trenucima života.

Blaženka

Subotica

SVETA MISA ZADUŠNICA ZA ŽRTVE KONFISKACIJE I PRINUDNOG OTKUPA

U katedrali sv. Terezije u Subotici, 20. ožujka u 9 sati održana je sveta misa za sve one koji su na bilo koji način podnijeli mučeništvo u razdoblju od 1946. do 1952. godine, za vrijeme tzv. obaveznog otkupa poljoprivrednih proizvoda i konfiskacije cjelokupne imovine. Inicijativu je dao Demokratski savez Hrvata u Vojvodini s namjerom da se otrgne iz zaborava strahovito stradanje hrvatskog življa u Bačkoj za vrijeme poslijeratne komunističke strahovlade. Svetu misu su služili katedralni župnik vlč. Stjepan Beretić i vlč. Marijan Đukić župnik iz Đurđina. Na misi se okupilo mnoštvo bunjevačkog svijeta iz grada i okolice. Mnogi su sa suzama u očima slušali nadahnutu propovijed vlč. Beretića, sjećajući se svojih starih od kojih su mnogi ostavili kosti po komunističkim logorima u Dečanima, Peći, Vršcu i drugdje, a mnogi s obiteljima s malom djecom izbacivani iz svojih salaša i kuća na ulicu bez ičega.

Ova sveta misa održavat će se ubuduće jedanput godišnje kao spomen na nedužne žrtve našeg vrijednog i pitomog naroda, ali i na mnoge utamničene i ubijene svećenike iz Bačke.

Oduzimanje zemlje Hrvatima-Bunjevcima donijelo je daleko više zla nego običnu neimaštinu: oduzet im je životni prostor, uništeni su salaši kao čuvari tradicionalne narodne svijesti, razorena je duhovna srž naroda. Mnogi potomci ovih obitelji su postali nekvalificirani tvornički radnici, noćni čuvari "društvene imovine" i šoferi koji su se morali klanjati svojim direktorima, često dovedenim po partijskoj liniji iz drugih krajeva zemlje. Gubljenjem socijalnih pozicija veliki dio ovoga naroda je izgubio i svoj duhovni i nacionalni identitet.

Poslijeratno uništavanje seljaštva uz desetkovanje hrvatske inteligencije 1971. godine predstavljaju dva najteža udara hrvatskom narodu u Vojvodini u razdoblju poslije II. svjetskog rata!

Misi je pribivao i g. Bela Tonković, predsjednik Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini, a poslije mise se mnoštvo uputilo u KUD "Bunjevačko kolo" gdje je g-đa Stanka Kujundžić, odvjetnica, član predsjedništva DSHV, govorila o procesu donošenja zakona o vraćanju otete zemlje.

Dr Ivan Dulić

Vajska

Od 10. do 25. veljače u župnom uredu u Vajskoj, održana je prodajna izložba vjerskih knjiga. Zanimanje ne samo vjernika nego i ostalih mještana bilo je iznad svakog očekivanja. Izložba je otvorena u sklopu poklada kad su u prigodnom programu nastupili vjeroučenici igrokazom "Princ ja", zbor mladih "Gloria" i najmlađi recitacijama na hrvatskom, mađarskom i rumunjskom jeziku.

VIJESTI IZ DOMOVINSKE CRKVE

VRAĆENI STEPINČEVI "DNEVNICI"

Predsjednik Republike Hrvatske dr. Franjo Tuđman je u petak 15. veljače svečano vratio Stepinčeve "Dnevnike" zagrebačkoj nadbiskupiji. "Dnevnike" je u ime nadbiskupije primio kardinal Franjo Kuharić. Ovaj lijepi gest čelnika Republike Hrvatske je pokušaj da se ispravi nepravda koja je nanešena Crkvi u Hrvata od komunističkih vlasti.

REDOVITI PRIJENOS MISE NA RADIO PROGRAMU

Od 17. veljače 1991. godine uveden je redoviti prijenos sv. mise na hrvatskom radio programu svake nedjelje u 10 sati. Misa traje samo pola sata radi ograničenog vremenskog termina.

BOGOSLOVNI FAKULTET U SVEUČILIŠTU

Dne 26. veljače prihvaćena je odluka da se Bogoslovni fakultet u Zagrebu ponovno uvrsti u Sveučilište.

FOND "BISKUP IVAN ANTUNOVIĆ"

(od 7. prosinca 1990. do 21. ožujka 1991.)

Maja Dulić	300,-
Dulić	100,-
Jovana Stantić	500,-
Joza Pašić	2000,-
Božena Vučević	500,-
Klara Vlašić	500,-
Terezija Milodanović	500,-
Tomislav Vojnić	200,-
Ivkica Ognjanov, Bač	500,-
Marija Šemudvarac, Bač	500,-
Kujundžić	500,-
Cecilija Milanković	500,-
Srećko Majić	500,-
Fra Jozo Bošnjaković	500,-
Pera Ostrogonac, Majdanpek	200,-
S. Beata Milašin	500,-
Historicus	1000,-
P. Efrem Kujundžić, Beč	6000,-
N.N.	200,-
Blaško Dekanj	1000,-
Stjepan Beretić	2000,-
Jakov Kopilović	100,-
Sestre Dominikanke, Subotica	500,-
Josip Skenderović, Stuttgart	100 DEM

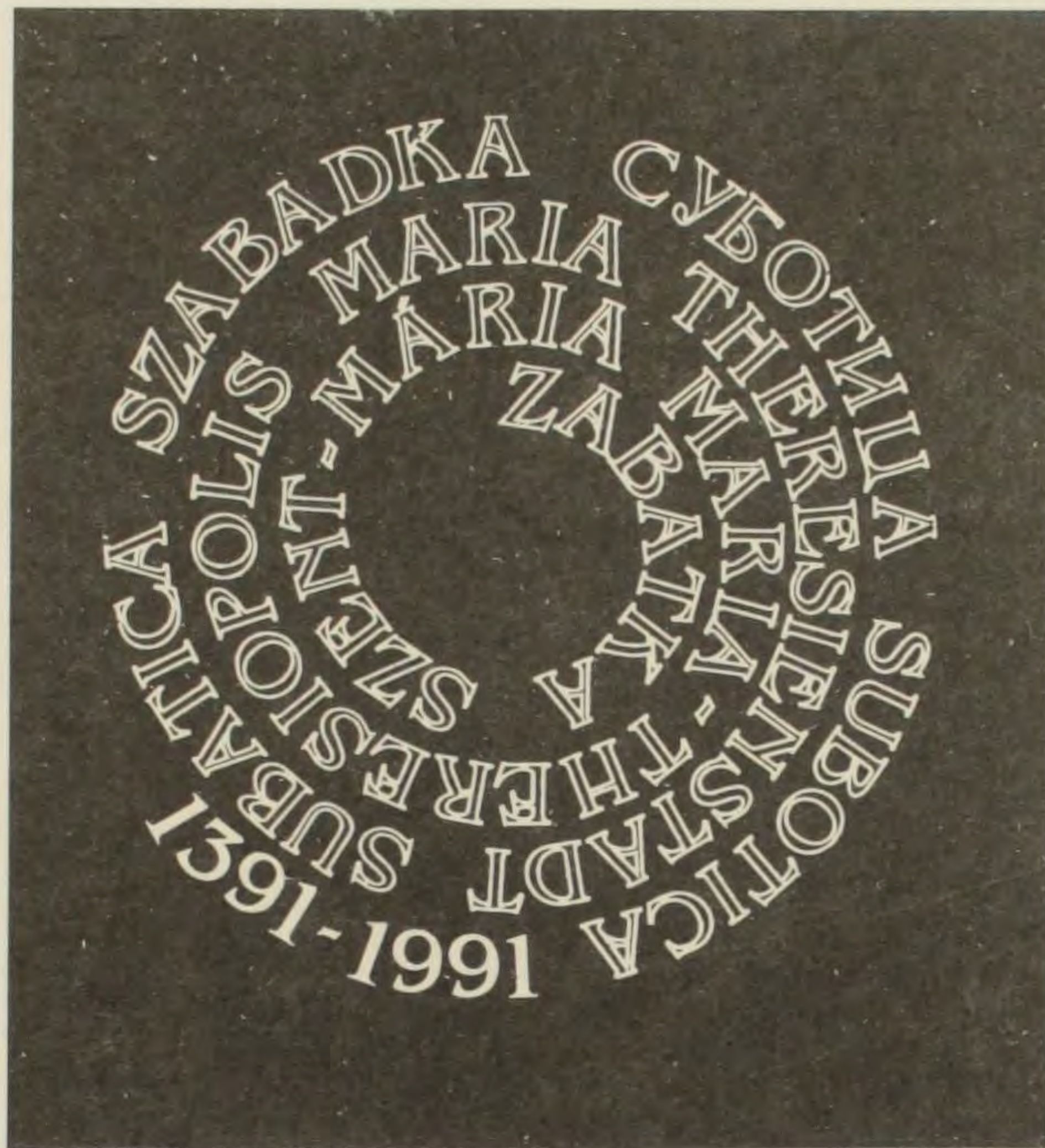
ZBORNİK

Izišao je iz tiska prvi Zbornik radova Instituta „Ivan Antunović. Zbornik se može kupiti u župnim uredima ili u knjižari biskupije (kod s. Ivane). Cijena je 100 din.

ŠEST STOLJEĆA GRADA SUBOTICE

Što se krije pod subotičkim pijeskom?

Upravo ove, jubilarne godine, 15. ožujka 1991. objavljen je u "Subotičkim novinama" neobičan naslov: "Uzimali zemlju, našli crkvu". Kako je cijeli niz naselja od suvišne vode, prišlo se gradnji kolektora. Pokraj paralelnog puta prema Paliću graditelju je zapalo za oko zanimljivo uzvišenje. Nakon dobivenih potrebnih dopuštenja prišlo se odpuštenju odvoženja zemlje da bi se tako nasipanjem isušila Šandorska bara. Međutim prilikom uzimanja zemlje radnici su naišli na lubanje, ljudske kosti, pa su sve prijavili Sekretarijatu unutrašnjih poslova i Međuopćinskom zavodu za zaštitu spomenika kulture. Arheolog Gradskog muzeja, g. Szekeres László se potrudio, da prouči spomenuto mjesto. Dokumentat o osnivanju Šandora spominje da je na tom prostoru bila ruševina jedne srednjovjekovne crkve. Crkva je iz XII. ili XIII. stoljeća. Tako se počeci grada Subotice mogu staviti u starija stoljeća.

Odlaskom turske sile iz bačkih ravnicu gotovo posve je izbrisan svaki trag srednjeg vijeka. Krajem XVIII. stoljeća diljem Bačke bilo je još ruševina popaljenih srednjovjekovnih crkava. Novonadošlo stanovništvo ugrađivalo je građevinski materijal ruševina u svoje nove kuće. G. Szekeres ističe, da je prilikom kopanja temelja za gradnju Radničkog sveučilišta pokraj franjevačke crkve u Subotici nailazilo na arheološki materijal iz XI. stoljeća. Pisac spomenutog članka u Subotičkim novinama potpisao se s "D. P.", a spominje, kako iz vremena gradnje gore spomenute crkve na području Šandora postoje i slijedeći ostaci crkava iz srednjega vijeka: jugoistočno od jezera Palić, kraj Senčanskog puta, zatim na području Klise, u centru, kraj peštanske pruge. Sve u svemu do sada je registrirano 7-8 srednjovjekovnih crkvišta, od kojih je arheološki obrađen jedino onaj kraj peštanske pruge još 1910. godine. O starini "bile Subotice" svjedoči i podatak da je prilikom gradnje subotičke Azotare nađenmo groblje od preko 500 grobova. Tamo su sahranjeni Sarmati, ali i građani srednjovjekovne Subotice. G. Szekeres spominje jednu prastaru crkvu u Tavankutu i oko nje groblje od 100-tine grobova. Člankopisac svoj članak tužno završava riječima: "Nitko još dugo neće saznati šta sve skrivaju njive, neki novi zasadi, jer je novca premalo i za ovozemaljsko življenje, a kamoli za otkrivanje tragova prošlosti.

Imena naselja - imena nekadašnjih crkvi?

Kod osnivanja okolnih sela spominju se stara crkvišta iz predturskih vremena. Tako u Tavankutu, Čantaviru, Tompi, Bajmoku. Srednji vijek je upamtio "Szebesegyház", "Palegyház" što upućuje na mogućeg zaštitnika naselja: Sv. Sebastijana ili sv. Pavla. Tako je sv. Sebastijan mogao biti zaštitnik područja poznatog pod imenom Šebešić, a sv. Pavao zaštitnik naselja Palić. Šupljak je zacjelo već u srednjem vijeku

imao crkvu, što svjedoči i sam srednjovjekovni naziv "Ludasegyház". "Vörösegyház" - vjerojatno današnji Verušić nosio je ime "Vörösegyház" možda po crkvi sagrađenoj crvenom opekom. Spominje se crkvice i mjesto crkve i na današnjem Radanovcu. Ostaci srednjovjekovne crkve nađeni su i na području Pavlovca (Vantelek, Vámtelek). I tamo su oko crkve nađeni ostaci ljudskih kostiju i opeke. Ostaci stare crkve nađeni su i na Žedniku. Upravo su se oko nekadašnjih crkvice pod kraj turskoga ropstva novo počela oblikovati današnja naselja.

Kako su izgledale bačke crkve u srednjem vijeku?

Pod naslovom "Crkve kojih više nema" u Subotičkim novinama od 22. travnja 1988. godine, historičar umjetnosti, Bela Duranci, ističe kako u našim krajevima zacjelo nikada nije bilo "dostojanstvenih romanskih bazilika iz razvijenih sredina". Kako je ovo područje uvijek bilo zemljoradničko, a naselja vjerojatno više seoskog izgleda, srazmjerno je lako pretpostaviti kako su izgledale ondašnje crkve: gradjevine od čvrstog materijala s dvoslivnim krovom, četvrtastom apsidom na istočnoj i zdepastim gornjom na zapadnoj strani, bile su "monumentalni" objekti na brežuljcima u našem pejzažu ili ruralnoj strukturi buduće Subotice". G. Duranci spominje crtež Subotice iz 1697. godine, nacrtan po kartografu Eugena Savojskog, na kome se jasno vide obrisi crkvice koji neodoljivo podsećaju na gore spomenuti opis srednjovjekovnih crkvića. Na crtežu je prikazana tadašnja pravoslavna crkva, koju spominje najpoznatiji povjesničar grada, Iványi István. Bela Duranci misli, da bi to mogla biti tada već više od 200 godina stara subotička župna crkva. U vrijeme Iványi Istvána stari subotički Srbi opisuju svoju prvobitnu kapelu spominjući jedino njezin "modro obojeni daščani strop". Upravo takav strop imale su i naše stare crkve. Nisu imale svodove, nego ravan daščani strop. Baš se tim modrim stropom rukovodi G. Duranci pa u spomenutom članku piše: "Nebesko plavetnilo... asociira na stropove džamija pa bi se moglo "predpostaviti da je srednjovjekovna Lukina župna crkva kao džamija, očuvana kroz razdoblje turske uprave te da su tu građevinu Srbi adaptirali u svoju prvu, privremenu bogomolju koja se zatim u više navrata proširivala i obnavljala." Ako u Subotici i nije ostalo ništa "od dostojanstvenih romanskih bazilika razvijenijih sredina" ne tako daleko, na jugu bačke zemlje stoji itekako dostojanstvena romanička apsida nekadašnje templarske, a od 1301. godine franjevačke crkve Uznesenja blažene djevice Marije u Baču. 1169. godine već je postojao templarski samostan u Baču! Tako su eto franjevci kad je Subotica prvi puta spomenuta bili već 90. godina pristuni u Bačkoj! Dok slavimo 600. godišnjicu prvog spomena grada Subotice sjećamo se 690. godina franjevačke prisutnosti na Mostongi. O prvom spomenu grada Subotice čitajte u narednom broju.

SUBOTIČKA BISKUPIJA SIROMAŠNIJA ZA TRI SVEĆENIKA

Za nepunih mjesec dana ostali smo bez tri svećenika. Gospodin je iz ovoga života pozvao k sebi gg. Ronay Lajosa, Kartali Jenoa i Željka Kokića.

1. RONAY LAJOS

Rodio se u Somboru 13. rujna 1913. godine. Teologiju je završio u Zagrebu. Za svećenika je zaređen 1. studenog 1936. godine. Službovao je kao kapelan u Adi, u Subotici kod Isusa Radnika. Bio je upravitelj župe u Kanjiži (Anđeli čuvari), te župnik u Senti (sv. Franjo) od 1969. godine pa do svoje smrti. Nakon kratke i teške bolesti umro je u subotičkom svećeničkom domu "Josephinum" 26. veljače 1991. godine. Dva dana kasnije sahranjen je u Somboru u obiteljsku grobnicu. Sprovodne obrede vodio je naš biskup Ivan.

2. KARTALI JENŐ

Rođen je u Svilojevu 26. ožujka 1917. godine. Na teologiji je bio u Sarajevu i Zagrebu. Za svećenika je zaređen u Zagrebu 20. travnja 1941. godine. Bio je kapelan na više mjesta. Između ostalog proveo je i godinu dana u zatvoru. Župnikovao je u Telečki od 1958. do 1960. godine. Ondje se razbolio, te je smješten u biskupskom domu u Subotici, gdje je - kad je mogao - obavljao službu arhivara i knjižničara. Kad je završena gradnja svećeničkog doma "Josephinum", 1971. godine, preselio se ondje i bio je prvi njegov stanovnik. U svećeničkom domu proboravio je ravno dvadeset godina. Gospodin ga je pozvao k sebi 3. ožujka 1991. godine. Sahranjen je na subotičkom Bajskom groblju u Subotici, nakon sprovodne mise koju je služio subotički biskup Ivan Péntzes.

3. ŽELJKO KOKIĆ

Na blagdan sv. Josipa, zaštitnika umirućih, oko 23 sata premnuo je, okrijepljen sv. sakramentima, preč. g. Željko Kokić, bajmočki župnik i dekan dekanata Subotica - Stari grad.

G. Željko Kokić rodio se u Subotici, 25. rujna 1919. godine. Teološke znanosti završio je u Kaloči. Ondje je zaređen za svećenika 3. lipnja 1944. godine. Kapelansku službu obavljao je u Malom Idošu, Srbobranu, Bajmoku, Subotici (sv. Rok). Župnik je bio u Maloj Bosni (1954. - 1963.), te u Bajmoku od 22. kolovoza 1963. godine, pa do svoje smrti.

Nakon Božićnih blagdana pretrpio je infarkt, prenešen je u subotičku bolnicu, a odatle je nakon kraćeg oporavka otpušten, te je došao u svećenički dom "Josephinum", gdje je proživio svoje dane patnje i trpljenja, svoje "čistilište" na zemlji. Njegovo ranjeno srce nije se moglo oporaviti. Tako smo ostali bez još jednog dragog i vrijednog svećenika.

Pokojnik je želio biti sahranjen u svećeničku grobnicu u Bajmoku, uz svog predšasnika, msgr. Nikolu Dulića. Zato mu je tijelo prenešeno u Bajmočku crkvu. Dva dana njegovi župljani dolazili su pomoliti se uz njegov lijes i oprostiti se od njega.

Sprovod je započeo sv. misom, dne 21. ožujka u 15 sati. Sv. misu je predvodio subotički biskup mons. Ivan Péntzes. On je u uvodnoj riječi evocirao, kao rođeni bajmočanin, uspomene na susrete s Pokojnikom. U koncelecijaciji je bilo tridesetak svećenika. Crkva je bila prepuna vjernika. Čitanja su pročitali sjemeništarc Kocsis József i bogoslov Egedi Antal. Obadvojica su iz Bajmoka. Evanđelje je pročitao pokojnikov kolega preč. Berényi Ferenc. Propovijed na hrvatskom i mađarskom jeziku održao je preč. Andrija Kopilović, biskupski vikar za pastoral, rodom iz Bajmoka. On je prisutnima u svjetlu Božje riječi preporučio Pokojnika u molitve, te izrazio vjeru i nadu u njegov vječni život u radosti u "našoj Domovini na nebesima". Podsjetio je sve prisutne na njegov životni put i njegov svećenički pastoralni rad. Istaknuo je da je bio suvremeni svećenik, koji je pratio suvremene tokove u katehizaciji (dijapozitivi, video, kompjuter), bio je načitan i kulturni svećenik. Nadasve revan i pobožan u izvršavanju svojih svećeni-

čkih dužnosti. Bio je i ljubitelj prirode i zato je bio dobar čovjek, jer onaj tko prirodu ljubi i ne može biti loš čovjek. Sa zadovoljstvom je obrađivao župski vrt. Susretao je Boga u prirodi. Propovijed na njemačkom jeziku imao je preč. Stjepan Beretić, katedralni župnik.

Putem od crkve do groblja molili smo krunicu prikazujući je za pokojnog gospodina Željka, moleći još jednom za njega zagovor One, koju je on toliko volio i štovao.

Na groblju se od svog bivšeg župnika, u ime svih kapelana koji su bili na službi u Bajmoku za vrijeme župnikovanja g. Kokića, oprostio vlč. Jakob Pfeifer hrvatski i njemački, a vlč. Savelin Zoltán mađarski.

Nad otvorenim grobom od svog župnika oprostio se u ime Pastoralnog vijeća g. Nikola Petreš. On je između ostalog rekao: "Zahvaljujemo Vam što ste voljeli ovu župu i što ste željeli čekati slavni dan Uskrsnuća na našem groblju sa svojim stadom. Zahvaljujemo Vam što ste voljeli našu crkvu, što ste nas vodili i bodrili da je držimo u redu, kako bi ona doista bila znak naše kršćanske vjere i da ovom selu svjedoči o živoj zajednici vjernika... Bajmok će pamtili Vaše znanje, ljubav i brigu koje ste ugradili u Crkvu i u nas vjernike, a napose u svoje suradnike...". U ime svih vjernika Bajmočana od Pokojnika se oprostio g. Klinovski Gyorgy.

Svu trojicu naših svećenika preporučamo u molitve i pozivamo sve da sada još žarče mole Gospodina da nam udijeli novih duhovnih zvanja, jer njihova mjesta su ostala prazna.

Andrija Anišić

IN MEMORIAM

S. MIRA BARAKOVIĆ (1915. - 1990.)

S. Mira Baraković rođena je 21. siječnja 1915. godine u Subotici. Roditelji su joj bili dobri katolici. U krugu obitelji primila je temelje svoje vjere. Za njezin još bolji napredak puno su joj pomogli društveno-kulturni krugovi. Bila je član katoličkog Križarskog društva.

Dobro sjeme stvara čvrste žile u duši mlade Jelisavete i rada se redovničko zvanje. Ulazi u samostan Sestara Kćeri Milosrda, 7. kolovoza 1931., spremna vršiti volju Božju. S dubokom vjerom i čvrstim pouzdanjem predaje se u ruke svojih starješina. Bila je vrlo pažljiva na nadahnuća i djelovanje Božje milosti u njezinoj duši. Ovakva duhovna izgradnja stvara od s. Mire razboritu, inteligentnu i sposobnu redovnicu, nadasve karakternu, dobru i blagu. Poglavari joj povjeravaju odgovorne dužnosti u djelima Družbe. S. Mira imala je široki pogled u svim vrstama apostolata. Nije se plašila promjena. Brzo se prilagođavala potrebama. Radila je u domovini, zatim u Njemačkoj, u Čileu, Paragvaju i u Argentini, gdje je puno godina bila Pokrajinska starješica.

S. Mira pružala je znanje neukima, savjete mladima kao direktorica u više družbinah škola. Tješila je žalosne i unosila mir u sredinu u kojoj je živjela.

Posljednje godine života provela je u filijali Cortines blizu Majke Božje Lujanske. Radila s puno dobre volje za napredak kuće do posljednjeg časa.

Umrla je okružena sestrama 28. studenog 1990. godine. Izgubili smo Majku, Sestru i Starješicu.

Majko Miro hvala Vam za sve što ste učinili. Zagovarajte nas pred Licem Svevišnjega. Vjerujemo da uživate vječnu slavu i posjedujete baštinu svetih. Počivajte u miru i svjetlost vječna neka Vam svijetli. Amen.

Sestre Kćeri Milosrda - Argentina